

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ЯАМНЫ 2021 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН,
ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛД ХИЙСЭН АУДИТЫН ТАЙЛАН

АУДИТЫН КОД: АХГ-2022/381/НА-СТА-ТШЗ

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дараах хаягаар авна уу.

Улаанбаатар хот
2022 он

Аудитын хоёрдугаар газрын захирал, тэргүүлэх
аудитор Ц.Наранчимэг
Утас: 261663 Цахим хаяг: naranchimegts@audit.gov.mn
Аудитын менежер: Г.Гүнжидмаа
Утас: 261885 Цахим хаяг: gunjidmaag@audit.gov.mn
Ахлах аудитор: Р.Цолмон
Утас: 261628 Цахим хаяг: tsolmonr@audit.gov.mn
Аудитор: Э.Энхбаатар
Утас: 261628 Цахим хаяг: enkhbaatare@audit.gov.mn
Гэрээт аудитор: М.Ганбаатар
Утас: 260512 Цахим хаяг: ganbaatar.m@audit.gov.mn

Агуулга

1. Аудитын гэрчилгээ	2
2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл.....	4
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан	4
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан	5
2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	7
2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	8
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	10
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан	13
3. Аудитын тайлан	14
3.1 Ерөнхий зүйл.....	14
3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт	14
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал.....	15
3.4 Материаллаг байдал	15
3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга	15
3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв.....	16
3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт	16
3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл.....	17
3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг.....	18
3.8 Аудитын гол асуудал	18
3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	19
3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	19
3.9.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд.....	19
3.10 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	20
3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал.....	20
4. Аудитын илрүүлэлт.....	21
4.1 Залруулсан алдаа.....	21
4.2 Төлбөрийн акт.....	21
4.3 Албан шаардлага.....	21
4.4 Зөвлөмж	24
5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл.....	25

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
АХБ	Азийн хөгжлийн банк
ГССҮТ	Гэмтэл согог судлалын үндэсний төв
ДЭМБ	Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллага
ЗГНХ	Засгийн газрын нөөц хөрөнгө
ЗДНХ	Засаг даргын нөөц хөрөнгө
ТБОНӨХБАҮХАТ	Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээг худалдан авах тухай
НШШГГ	Нийслэлийн шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар
НӨАТ	Нэмэгдсэн өртгийн албан татварын тайлан
НҮБХАС	Нэгдсэн үндэсний байгууллагын хүн амын сан
НҮБХС	Нэгдсэн үндэсний байгууллагын хүүхдийн сан
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газар
УГТЭ	Улсын гуравдугаар төв эмнэлэг
УНТЭ	Улсын нэгдүгээр төв эмнэлэг
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
ҮЗЗ	Үндэсний зохицуулах зөвлөл
ХХК	Хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани
ЭМДС	Эрүүл мэндийн даатгалын сан
ЭМЯ	Эрүүл мэндийн яам

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг
Бага тойруу-3, Засгийн газрын IV байр
Утас:26-04-37, Факс:51-26-42-30
E-mail: info@audit.gov.mn

2022.02.25 № 04/391

танай _____-ны № _____-т

Аудитын санал дүгнэлт

Сөрөг дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Эрүүл мэндийн яамны 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан алдаа, зөрчлийн мэдэгдэхүйц нөлөөний улмаас Эрүүл мэндийн яамны 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулаагүй байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Аудитаар илэрсэн дараах зөрчлүүдийн санхүүгийн тайланд үзүүлэх үр нөлөө материаллаг бөгөөд түгээмэл тархсан байна. Үүнд:

- Тайлант онд Коронавируст халдвар (Ковид-19) цар тахалтай холбоотой бэлтгэсэн хөрөнгийн зарцуулалт, хуваарилсан шийдвэр, бүртгэл тайлантай зөрүүтэй, харилцагч байгууллагуудтай тооцоо нийлж баталгаажуулаагүй;
- Эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, урвалж, оношлуур, нэг удаагийн хамгаалах хэрэгслийн худалдан авалт хийхдээ холбогдох хуулийг хэрэгжүүлээгүй, шаардлагатай нөөцийг бүрдүүлэх, зарцуулах эрх зүйн зохицуулалтгүй;
- Авлага, урьдчилж төлсөн зардлыг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй;
- Төсвийн хөрөнгийн зарцуулалт, гэрээний хэрэгжилтэд тавих хяналт хангалтгүй, эрх бүхий байгууллагаас хийсэн шалгалт, өмнөх оны аудитаар өгсөн албан шаардлага, зөвлөмжийг хэрэгжүүлээгүй;
- Шилэн дансны тухай хуулийг бүрэн хэрэгжүүлж ажиллаагүй зэрэг нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1, 6.5.4, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.6, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил

үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.5, 34 дүгээр зүйлийн 34.1.3, 49 дүгээр зүйлийн 49.1, Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.1, 4.1.3, 6 дугаар зүйлийн 6.4.5 дахь заалтууд, санхүүгийн тайлангийн Үнэлгээ ба хуваарилалт, Толилуулга, Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Бидний олж авсан аудитын нотолгоо аудитын сөрөг дүгнэлтийн суурь болоход хангалттай бөгөөд зохистой гэдэгт итгэж байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

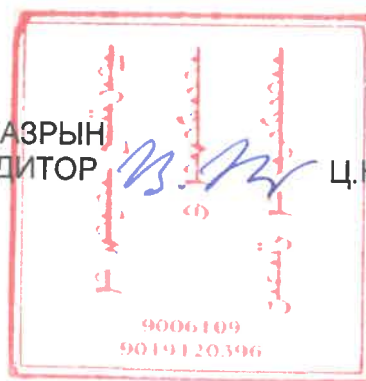
Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ

2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Данс	Балансын зүйл	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
I	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	65,616,523,462.94	49,506,953,887.62
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	6,160,801.07	6,140,000.00
33	АВЛАГА	17,132,913,556.65	1,882,499,054.44
331	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	4,906,449.00	32,869,699.31
333	Татаас, санхүүжилтийн авлага	15,457,095,107.65	1,794,963,848.29
335	Бусад авлага	1,670,912,000.00	54,665,506.84
34	УРЬДЧИЛГАА		2,153,342,788.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	37,994,561,030.22	44,667,424,523.17
351	Түүхий эд материал	36,577,120,479.42	37,793,265,747.17
3511	Тусгай зориулалттай материал	36,577,120,479.42	37,793,265,747.17
354	Хангамжийн материал	1,417,440,550.80	6,874,158,776.00
3541	Бичиг хэргийн материал	931,200.00	9,863,130.00
3542	Аж ахуйн материал	35,217,449.00	43,100,029.00
3543	Сэлбэг хэрэгсэл	3,065,000.00	9,465,600.00
3544	Түлш, шатах тослох материал		135,858.20
3547	Бусад хангамжийн материал	1,378,226,901.80	6,811,594,158.80
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	10,482,888,075.00	797,547,522.01
368	Бусад эргэлтийн хөрөнгө /ТӨҮГ/	10,482,888,075.00	797,547,522.01
II	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	3,386,514,899.60	12,394,737,378.28
37	УРТ ХУГАЦААТ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ		
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	3,386,514,899.60	12,394,737,378.28
392	Биет хөрөнгө	3,282,943,263.37	5,517,206,651.30
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	2,840,080,641.79	2,998,322,269.55
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-358,847,384.68	-530,409,688.36
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	368,516,610.20	726,316,610.20
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-302,995,677.09	-499,628,860.24
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	2,205,573,986.42	4,818,442,876.35
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,662,576,476.57	-2,185,851,650.20
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	474,931,439.71	490,519,439.71
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-282,679,320.04	-320,582,494.53
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	3,542,750.00	24,789,742.80
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-2,603,306.37	-4,711,593.98
393	Биет бус хөрөнгө	103,571,636.23	6,877,530,726.98
39301	Программ хангамж	39,567,990.00	7,129,882,777.49
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-32,585,893.77	-348,941,590.51
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	96,589,540.00	96,589,540.00
III	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	69,003,038,362.54	61,901,691,265.90
IV	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	8,389,370.15	54,955,798.71
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	8,389,370.15	54,955,798.71
413	Өглөг	8,389,370.15	54,955,798.71
V	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	68,994,648,992.39	61,846,735,467.19
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	68,994,648,992.39	61,846,735,467.19
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	2,742,600,541.40	2,742,600,541.40
51101	Өмч: - төрийн	2,742,600,541.40	2,742,600,541.40
512	Хуримтлагдсан үр дүн	64,016,585,729.78	56,868,672,204.58
5121	Өмнөх үеийн үр дүн	64,016,585,729.78	63,956,297,889.78
5122	Тайлант үеийн үр дүн		-7,087,625,685.20
513	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	2,235,462,721.21	2,235,462,721.21
VI	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	69,003,038,362.54	61,901,691,265.90

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Данс	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	173,251,185,897.43	450,078,338,077.80
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	22,404,541,494.97	48,966,057,817.01
120	Нийтлэг татварын бус орлого	22,404,541,494.97	48,966,057,817.01
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	734,813,886.50	1,234,667,333.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	725,917,886.50	212,202,261.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	8,896,000.00	1,002,836,822.00
1200044	Гадаадын эх үүсвэрээс санхүүжих		19,628,250.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	158,017,963.80	25,259,889,749.56
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	21,511,709,644.67	22,471,500,734.45
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	150,846,644,402.46	401,112,280,260.79
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	117,270,419,800.00	283,138,595,089.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	117,270,419,800.00	283,138,595,089.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	33,576,224,602.46	117,973,685,171.79
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	6,184,950,470.46	66,594,988,383.79
131103	ЗГНХ, ЗДНХөрөнгө, түүнтэй адилтгах ангилалдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	27,236,491,000.00	51,378,696,788.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	154,783,132.00	
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	61,933,761,546.57	326,002,279,035.63
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	61,933,761,546.57	326,002,279,035.63
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	34,947,777,187.39	160,946,130,245.79
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	10,192,543,679.68	3,434,551,253.56
210101	Үндсэн цалин	5,009,062,867.28	2,209,632,935.85
210102	Нэмэгдэл	5,001,838,111.00	925,156,733.94
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	35,063,985.40	228,548,998.80
210104	Урамшуулал	146,578,716.00	71,212,584.97
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	357,113,999.65	349,088,146.63
210201	Тэтгэврийн даатгал	240,054,270.45	241,566,638.91
210202	Тэтгэмжийн даатгал	29,305,830.44	27,176,288.81
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	23,147,227.69	21,384,839.16
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	6,058,011.12	5,360,034.41
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	58,548,659.95	53,600,345.34
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	157,632,058.80	159,543,050.00
210301	Гэрэл, цахилгаа	34,073,300.00	34,073,300.00
210302	Түлш, халаалт	32,523,000.00	32,523,000.00
210303	Цэвэр, бохир ус	13,145,500.00	13,145,500.00
210304	Байрны түрээс	77,890,258.80	79,801,250.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	412,189,513.31	352,815,194.70
210401	Бичиг хэрэг	92,287,191.00	78,891,797.50
210402	Тээвэр, шатахуун	262,345,558.00	73,590,741.80
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	43,903,819.31	58,280,675.40
210404	Ном, хэвлэл		118,000,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	900,000.00	
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	12,752,945.00	24,051,980.00
2105	Нормативт зардал	11,298,974,087.40	95,955,850,013.34
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	11,103,653,857.40	95,818,613,013.34
210502	Хоол, хүнс	194,337,230.00	137,237,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	983,000.00	
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	61,761,568.00	1,176,820,851.38

Эрүүл мэндийн яамны 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд
хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	35,636,200.00	419,752,300.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	265,400.00	
210604	Урсгал засвар	25,859,968.00	757,068,551.38
2107	Томилолт, зочны зардал	337,257,859.60	455,796,637.00
210702	Дотоод албан томилолт	337,257,859.60	455,796,637.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	4,785,019,685.93	3,120,536,049.59
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	4,761,326,568.93	3,050,136,439.59
210803	Даатгалын үйлчилгээ	2,000,000.00	5,756,070.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	566,980.00	574,500.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	84,000.00	30,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ		5,005,000.00
210807	Газрын төлбөр		2,268,161.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж		196,989.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	21,042,137.00	56,568,890.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	7,345,284,735.02	55,941,129,049.54
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	6,610,221,736.65	54,759,939,197.01
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	144,777,378.00	63,209,678.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	590,285,620.37	1,117,980,174.53
212	ТАТААС	24,506,524,800.00	
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	2,479,459,559.18	165,056,148,789.89
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	68,567,892.00	68,226,040.80
213102	Засгийн газрын гадаад шилжүүлэг	68,567,892.00	68,226,040.80
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	2,275,418,381.23	162,791,754,501.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	1,674,000,000.00	45,603,250,000.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	504,636,241.23	112,578,975,200.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	64,648,300.00	4,581,932,375.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	32,133,840.00	27,596,926.00
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	135,473,285.95	2,196,168,248.09
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	111,317,424,350.86	124,076,059,042.12
145	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН		
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	48,741,886,773.40	131,163,684,727.32
225010	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Үндсэн хөрөнгө	427,813,517.64	29,179,511,531.74
225011	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Бараа материал	33,139,878,275.60	101,984,173,195.58
225012	Хөрөнгө оруулалтаар бэлтгэгдсэн шилжүүлэх зориулалттай хөрөнгийн зардал	15,174,194,980.16	
IV	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН	-48,741,886,773.40	-
V	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	62,575,537,577.46	-7,087,625,685.20

2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Засгийн газрын сан	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан үр дүн	ЗГ-н хувь оролцооны дүн
2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,742,600,541.40	2,235,462,721.21	64,016,585,729.83	68,994,648,992.44
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт			-60,287,840.00	-60,287,840.00
Тайлант үеийн үр дүн			-2,407,337,625.35	-2,407,337,625.35
2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,742,600,541.40	2,235,462,721.21	64,016,585,729.78	68,994,648,992.44
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт			-60,287,840.00	-60,287,840.00
Тайлант үеийн үр дүн			-7,087,625,685.20	-7,087,625,685.15
2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,742,600,541.40	2,235,462,721.21	56,868,672,204.58	61,846,735,467.24

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Данс	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	151,581,458,288.96	417,750,013,811.49
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	734,813,886.50	1,234,667,333.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	734,813,886.50	1,234,667,333.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	734,813,886.50	1,234,667,333.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	725,917,886.50	212,202,261.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	8,896,000.00	1,002,836,822.00
1200044	Гадаадын эх үүсвэрээс санхүүжих		19,628,250.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	150,846,644,402.46	416,515,346,478.49
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	117,270,419,800.00	283,138,595,089.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	117,270,419,800.00	283,138,595,089.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	33,576,224,602.46	133,376,751,389.49
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	6,184,950,470.46	66,991,795,651.49
131103	ЗГНХ, ЗДНХөрөнгө, түүнтэй адилтгах ангилалдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	27,236,491,000.00	66,378,696,788.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	154,783,132.00	6,258,950.00
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	151,501,371,248.96	417,680,905,912.56
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	151,501,371,248.96	417,680,905,912.56
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	108,588,239,736.66	250,861,113,274.33
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	9,853,772,798.95	3,452,935,039.04
210101	Үндсэн цалин	4,071,972,708.95	2,224,046,836.90
210102	Нэмэгдэл	5,340,118,080.00	930,952,229.57
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	243,942,494.00	226,723,387.60
210104	Урамшуулал	197,739,516.00	71,212,584.97
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	378,022,570.16	345,273,961.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	264,848,324.68	239,499,262.93
210202	Тэтгэмжийн даатгал	27,666,340.21	26,685,924.76
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	22,268,977.66	21,238,668.07
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	5,516,789.74	5,259,105.66
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	57,722,137.87	52,590,999.58
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	159,655,458.80	159,690,550.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	34,073,300.00	34,073,300.00
210302	Түлш, халаалт	32,523,000.00	32,873,000.00
210303	Цэвэр, бохир ус	13,145,500.00	13,145,500.00
210304	Байрны түрээс	79,913,658.80	79,598,750.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	370,496,731.11	233,421,390.07
210401	Бичиг хэрэг	72,768,576.00	55,790,547.00
210402	Тээвэр, шатахуун	240,569,098.80	91,031,300.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	45,739,739.31	59,349,550.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	900,000.00	
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	10,519,317.00	27,249,993.07
2105	Нормативт зардал	36,027,040,000.09	169,875,332,442.57
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	35,822,186,370.09	169,731,192,942.57
210502	Хоол, хүнс	200,652,230.00	143,259,500.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	4,201,400.00	880,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	6,046,601,060.00	1,672,583,717.50
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	6,025,174,600.00	497,159,100.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	265,400.00	
210604	Урсгал засвар	21,161,060.00	1,175,424,617.50
2107	Томилот, зочны зардал	410,717,543.60	464,191,637.00

Эрүүл мэндийн яамны 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд
хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

210702	Дотоод албан томилолт	410,717,543.60	464,191,637.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	6,507,676,771.39	5,020,929,175.88
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	6,466,606,246.39	4,949,224,616.50
210803	Даатгалын үйлчилгээ	2,000,000.00	5,756,070.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	566,980.00	574,500.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	84,000.00	33,839.38
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ		4,950,000.00
210807	Газрын төлбөр		2,268,161.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж		201,989.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	38,419,545.00	57,920,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	48,834,256,802.56	69,636,755,361.27
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	48,688,017,761.56	69,571,159,803.27
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	146,239,041.00	65,595,558.00
212	ТАТААС	24,506,524,800.00	
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	18,406,606,712.30	166,819,792,638.23
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	68,527,892.00	68,226,040.80
213102	Засгийн газрын гадаад шилжүүлэг	68,527,892.00	68,226,040.80
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	2,745,510,426.70	162,806,754,501.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	2,150,000,000.00	45,618,250,000.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	499,335,363.70	112,578,975,200.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	64,648,300.00	4,581,932,375.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	31,526,763.00	27,596,926.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	15,592,568,393.60	
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг		3,944,812,096.43
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		2,434,568,248.09
213505	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт		1,510,243,848.34
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	80,087,040.00	69,107,898.93
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	80,087,040.00	69,128,700.00
22	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авах	80,087,040.00	69,128,700.00
	Дотоод эх үүсвэрээр	80,087,040.00	69,128,700.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	80,087,040.00	69,128,700.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	-80,087,040.00	-69,128,700.00
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)		-20,801.07
31	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	6,160,801.07	6,160,801.07
31	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	6,160,801.07	6,140,000.00

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	283,263,995,900.00	280,927,520,729.95	2,336,475,170.05	99.2
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	283,263,995,900.00	280,927,520,729.95	2,336,475,170.05	99.2
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	120,131,779,900.00	118,052,540,188.15	2,079,239,711.85	98.3
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	3,251,491,900.00	3,151,439,795.04	100,052,104.96	96.9
210101	Үндсэн цалин	1,958,982,400.00	1,922,551,592.90	36,430,807.10	98.1
210102	Нэмэгдэл	974,555,300.00	930,952,229.57	43,603,070.43	95.5
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	232,320,000.00	226,723,387.60	5,596,612.40	97.6
210104	Урамшуулал	85,634,200.00	71,212,584.97	14,421,615.03	83.2
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	349,930,400.00	345,273,961.00	4,656,439.00	98.7
210201	Тэтгэврийн даатгал	246,543,600.00	239,499,262.93	7,044,337.07	97.1
210202	Тэтгэмжийн даатгал	25,846,700.00	26,685,924.76	(839,224.76)	103.2
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	20,677,400.00	21,238,668.07	(561,268.07)	102.7
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	5,169,300.00	5,259,105.66	(89,805.66)	101.7
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	51,693,400.00	52,590,999.58	(897,599.58)	101.7
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	79,741,800.00	79,741,800.00	-	100.0
210301	Гэрэл, цахилгаан	34,073,300.00	34,073,300.00	-	100.0
210302	Түлш, халаалт	32,523,000.00	32,523,000.00	-	100.0
210303	Цэвэр, бохир ус	13,145,500.00	13,145,500.00	-	100.0
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	161,418,100.00	161,137,246.07	280,853.93	99.8
210401	Бичиг хэрэг	45,331,600.00	45,331,547.00	53.00	100.0
210402	Тээвэр, шатахуун	33,433,700.00	33,433,700.00	-	100.0
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	57,306,800.00	57,027,800.00	279,000.00	99.5
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	25,346,000.00	25,344,199.07	1,800.93	100.0
2105	Нормативт зардал	106,238,677,800.00	106,214,237,870.36	24,439,929.64	100.0
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	106,237,177,800.00	106,213,357,870.36	23,819,929.64	100.0
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,500,000.00	880,000.00	620,000.00	58.7
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	3,475,129,900.00	1,629,956,500.00	1,845,173,400.00	46.9
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,669,601,000.00	456,080,000.00	1,213,521,000.00	27.3
210604	Урсгал засвар	1,805,528,900.00	1,173,876,500.00	631,652,400.00	65.0
2107	Томилолт, зочны зардал	52,655,600.00	49,701,517.00	2,954,083.00	94.4
210702	Дотоод албан томилолт	52,655,600.00	49,701,517.00	2,954,083.00	94.4
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	4,152,217,000.00	4,051,521,939.88	100,695,060.12	97.6

Эрүүл мэндийн яамны 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд
хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	4,078,838,500.00	3,979,817,380.50	99,021,119.50	97.6
210803	Даатгалын үйлчилгээ	6,900,000.00	5,756,070.00	1,143,930.00	83.4
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	574,500.00	574,500.00	-	100.0
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	297,000.00	33,839.38	263,160.62	11.4
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	5,000,000.00	4,950,000.00	50,000.00	99.0
210807	Газрын төлбөр	2,390,000.00	2,268,161.00	121,839.00	94.9
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	297,000.00	201,989.00	95,011.00	68.0
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	57,920,000.00	57,920,000.00	-	100.0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,370,517,400.00	2,369,529,558.80	987,841.20	100.0
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,343,798,600.00	2,343,309,500.80	489,099.20	100.0
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	26,718,800.00	26,220,058.00	498,742.00	98.1
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	163,132,216,000.00	162,874,980,541.80	257,235,458.20	99.8
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	68,226,200.00	68,226,040.80	159.20	100.0
213102	Засгийн газрын гадаад шилжүүлэг	68,226,200.00	68,226,040.80	159.20	100.0
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	163,063,989,800.00	162,806,754,501.00	257,235,299.00	99.8
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	45,620,000,000.00	45,618,250,000.00	1,750,000.00	100.0
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	112,825,952,000.00	112,578,975,200.00	246,976,800.00	99.8
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	4,588,037,800.00	4,581,932,375.00	6,105,425.00	99.9
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	30,000,000.00	27,596,926.00	2,403,074.00	92.0
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	283,263,995,900.00	283,361,119,350.00	(97,123,450.00)	100.0
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	283,138,671,200.00	283,138,595,089.00	76,111.00	100.0
310001	Улсын төсвөөс санхүүжих	283,138,671,200.00	283,138,595,089.00	76,111.00	100.0
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	125,324,700.00	222,524,261.00	(97,199,561.00)	177.6
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	108,102,300.00	212,202,261.00	(104,099,961.00)	196.3

Эрүүл мэндийн яамны 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд
хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	17,222,400.00	10,322,000.00	6,900,400.00	59.9
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	6,160,801.07	(6,160,801.07)	
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	6,140,000.00	(6,140,000.00)	
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	207	207		
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1	1		
610001	Төсвийн байгууллага	1	1		
610002	Төсвөөс гадуур байгууллага	-	-		
62	АЖИЛЛАГСДЫН ТОО	103	103		
620001	Удирдах ажилтан	7	7		
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	96	96		

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Д/Д	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН		134,388,894,461.49
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ		134,388,894,461.49
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ		132,877,701,786.18
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил		301,495,244.00
210101	Үндсэн цалин		301,495,244.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал		79,598,750.00
210304	Байрны түрээс		79,598,750.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал		76,783,344.00
210401	Бичиг хэрэг		10,459,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун		57,597,600.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр		2,321,750.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс		6,404,994.00
2105	Нормативт зардал		63,661,094,572.21
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл		63,517,835,072.21
210502	Хоол, хүнс		143,259,500.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал		106,197,417.50
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл		103,663,000.00
210604	Урсгал засвар		2,534,417.50
2107	Томилолт, зочны зардал		415,019,420.00
210702	Дотоод албан томилолт		415,019,420.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж		969,407,236.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж		969,407,236.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		67,268,105,802.47
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		67,228,730,302.47
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх		39,375,500.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ		1,511,192,675.31
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг		
	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг		1,511,192,675.31
213503	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, төвлөрүүлэх шилжүүлэг		948,826.97
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ		
	Дотоод эх үүсвэрээр		
1	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР		134,388,894,461.49
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого		133,376,751,389.49
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж		66,991,795,651.49
131103	ЗГНХ, ЗДНХөрөнгө, түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		66,378,696,788.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого		6,258,950.00
	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)		
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		

3. Аудитын тайлан

3.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Эрүүл мэндийн яамны 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланд шалгагдагч байгууллагад хөрөнгийн ашиглалт, хадгалалт хамгаалалт, бүртгэл тайлагналд тавих дотоод хяналтыг сайжруулахтай холбоотой өгсөн зөвлөмжийг тусгасан болно.

Аудитыг 2022 оны 1 дүгээр сарын 25-ны өдрөөс 2022 оны 2 дугаар сарын 25-ны өдрийн хооронд гэрээт аудитор М.Ганбаатар, аудитор Э.Энхбаатар, ахлах аудитор Р.Цолмон нар гүйцэтгэж, чанарын хяналтыг аудитын менежер Г.Гүнжидмаа, газрын захирал, тэргүүлэх аудитор Ц.Наранчимэг нар хэрэгжүүлсэн.

Эрүүл мэндийн яам нь 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Үндэсний аудитын газарт 2022 оны 1 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 02/338 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт

Эрүүл мэндийн яам үйл ажиллагааны эрхэм зорилгоо Шударга өрсөлдөөн, сонголтод суурилсан, аюулгүй, чанартай эрүүл мэндийн оношилгоо, эмчилгээ, үйлчилгээ авах боломжийг иргэн бүрд олгох олон улсын стандартад нийцсэн нөхцөлийг бүрдүүлэх явдал гэж тодорхойлсон байна.

Дээрх зорилгын хүрээнд үйл ажиллагааны чиглэлийг дараах байдлаар тодорхойлжээ. Үүнд:

- Монгол хүний эрүүл мэндийг дэмжих, хамгаалах, Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын тогтвортой хөгжлийн зорилт, “Монгол Улсын тогтвортой хөгжлийн үзэл баримтлал-2030”-ын хэрэгжилтийг хангах;
- Эрүүл мэндийн салбарын удирдлагын чадавхыг нэмэгдүүлж, эрүүл мэндийн байгууллагын бүтэц, үйл ажиллагааг боловсронгуй болгох;
- Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг нийт хүн амд хүргэх, нийгмийн эрүүл мэндийн болон эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээг чанаржуулах, урьдчилан сэргийлэх, оношлох, эмчлэх чадавхыг бэхжүүлэх;
- Яамны үйл ажиллагааны үр нөлөө, үр ашгийг дээшлүүлэх, сайд, Засгийн газрын танхимд үзүүлэх зөвлөгөө, үйлчилгээ, дэмжлэгийг мэргэшлийн өндөр түвшинд хүргэх.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрдөх хууль, тогтоомж, бодлого чиглэлд дараах өөрчлөлт орсон байна. Үүнд:

- Засгийн газрын 2021 оны “Төсвийн хэмнэлтийн талаар авах арга хэмжээний тухай” 43 дугаар тогтоол;
- Засгийн газрын 2021 оны “Босго үнэ шинэчлэн батлах тухай” 124 дүгээр тогтоол;
- Засгийн газрын 2021 оны “Монгол Улсын 2022 оны төсвийн тухай хуулийг хэрэгжүүлэх талаар авах зарим арга хэмжээний тухай” 388 дугаар тогтоол;
- Сангийн сайдын 2021 оны “Тушаалын хавсралт шинэчлэн батлах тухай” 190 дүгээр тушаал;
- Эрүүл мэндийн сайд, Сангийн сайдын 2021 оны “Коронавируст халдвар /Ковид-19/-ын эсрэг эрүүл мэндийн цогц тусламж, үйлчилгээг санхүүжүүлэх журам, тусламж үйлчилгээний багц, төлбөрийн хэмжээ батлах тухай” 67/А/268, А/387/99 дугаар хамтарсан тушаалууд;

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөгүй байна.

Эрүүл мэндийн яамны Хяналт, шинжилгээ, үнэлгээ дотоод аудитын газар тайлант хугацаанд Эрүүл мэндийн яамны санхүүгийн үйл ажиллагаанд дотоод аудит хийгээгүй байна.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Эрүүл мэндийн яам нь 2021 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Мөн төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Төсвийн тухай хуулийн 54 дүгээр зүйлийн 54.5-д заасны дагуу бүрэлдэхүүн хэсгээр иж бүрэн бэлтгэж ирүүлсэн байна.

3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг их гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 0.5 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2020 оны жилийн эцсийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардал 110,675,648.3 мянган төгрөгөөс 0.5 хувиар буюу 553,378.2 мянган төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 60 хувиар тогтоосон.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

Эрүүл мэндийн яамны 2021 оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 7,101,347.1 мянган төгрөгөөр буюу 10.3 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	6,160.8	6,140.0	-20.8
Авлага	17,132,913.6	1,882,499.1	-15,250,414.5
Урьдчилгаа	0.0	2,153,342.8	2,153,342.8
Бараа материал	37,994,561.0	44,667,424.5	6,672,863.5
Нөөцийн бараа	10,482,888.1	797,547.5	-9,685,340.6
Үндсэн хөрөнгө	3,386,514.9	12,394,737.4	9,008,222.5
НИЙТ ХӨРӨНГӨ	69,003,038.4	61,901,691.3	-7,101,347.1
Өр төлбөр	8,389.4	54,955.9	46,566.5
Засгийн газрын оруулсан капитал	2,742,600.5	2,742,600.5	0.0
Хуримтлагдсан үр дүн	64,016,585.7	56,868,672.2	-7,147,913.5
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	2,235,462.7	2,235,462.7	0.0
НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР БА ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	69,003,038.3	61,901,691.3	-7,101,347.0

Дансны үлдэгдэлд дараах материаллаг дүнтэй өөрчлөлтүүд гарсан байна. Үүнд:

- Өмнөх оны татаас, санхүүжилтийн авлагын 15,250,414.5 мянган төгрөгөөр авлага данс буурсан;
- Ковид, Папиломо вирус, томуугийн нэвтрүүлэг, Ковид-19 цар тахлын 3 дугаар тунд хамруулах сурталчилгаанд зориулж 191 хэвлэл, мэдээллийн байгууллагад 1,739,080.0 мянган, Саммит медикал ХХК-д өндөр өртөгтэй тоног төхөөрөмжийн урсгал засварын зардлын 414,262.8 мянган төгрөгөөр урьдчилгаа данс нэмэгдсэн;

- Бараа материалын данс тайлант онд худалдан авч зарцуулсан Ковид-19 цар тахлаас урьдчилан сэргийлэх эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, нэг удаагийн хамгаалах хэрэгсэл, урвалж оношлуурын зарцуулагдаагүй үлдэгдлээр нэмэгдсэн;
- Үндсэн хөрөнгө данс Эрүүл мэндийн сайдын 2021 оны А/361 дүгээр тушаалаар Дэлхийн банкны хөнгөлөлттэй зээлийн хөрөнгөөр санхүүжсэн "Цахим эрүүл мэнд" төслийн МN-MOH-120874-NC-RFB-PACS дугаар бүхий гэрээгээр нийлүүлэгдсэн 2,543,534.3 мянган, БНСУ-ын Экспорт Импорт банкны хөнгөлөлттэй зээлийн гэрээний дагуу нийлүүлсэн 6,972,274.2 мянган, нийт 9,515,808.5 мянган төгрөгийн биет болон биет бус хөрөнгөөр нэмэгдсэн.
- Төсөвт байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны орлогод вакцины орлого 212,202.1 мянган, эм ханган нийлүүлэх байгууллагуудаас тээврийн зардалд 241,914.8 мянган, Эрдэнэс таван толгой ХК хамтран ажиллах гэрээний дагуу 742,000.0 мянган, ёс зүйн хорооны төлбөр 7,400.0 мянган төгрөгийн орлогыг бүртгэж тайлагнасан;
- Тайлант онд Коронавируст халдвар /Ковид-19/ цар тахлын эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх, тэмцэхэд зориулж дотоод, гадаадын аж ахуйн нэгж, байгууллагуудаас 47,731,390.4 мянган төгрөгийн бараа материал, тоног төхөөрөмжийг үнэ төлбөргүй хандивласан;
- Нэмэлт санхүүжилтийн дансанд Засгийн газрын тогтоолын дагуу ЗГНХ-өөс 51,378,696.8 мянган, Эрдэнэс таван толгой ХК-аас 15,500,000.0 мянган, вакцин худалдан авахад зориулж Азийн хөгжлийн банкнаас 2,917,793.4 мянган, НҮБХС-аас 29,720,314.0 мянган, ДЭМБ-аас 865,795.3 мянган, Оюу толгой ХК-аас 569,820.0 мянган, Глобал сангаас 504,166.6 мянган төгрөгийн хандив төвлөрсөн;
- Бараа, ажил үйлчилгээний зардлаас эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, урвалж оношлуур, нэг удаагийн хамгаалах хэрэгслийн худалдан авалтад 93,647,571.1 мянган, Коронавирусын 3 дугаар тунд хамруулах сурталчилгааны зардалд 1,739,080.0 мянган, өндөр өртөгтэй тоног төхөөрөмжийн баталгаат засварын зардалд 1,121,303.9 мянган төгрөгийг тус тус зарцуулсан;
- Засгийн газрын 2021 оны 122 дугаар "Коронавируст халдвар /Ковид-19/-ын эсрэг дархлаажуулалтыг эрчимжүүлэх тухай" тогтоолоор вакцины хоёрдугаар тунг хийлгэсэн Монгол Улсын иргэн бүрд 50,000 төгрөгийн урамшуулалд олгосон 112,578,975.2 мянган, Ковид-19 цар тахлын эсрэг дайчилгаанд ажилласан эрүүл мэндийн ажилтнуудад олгосон 45,603,250.0 мянган төгрөгөөр урсгал шилжүүлэг нэмэгдсэн.

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2021 оны зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 107,383,689.5 мянган төгрөгөөр, үүнээс бараа үйлчилгээний зардалд 39,615,577.7 мянган, төрийн өмчит байгууллагад олгох татаас 62,545,779.6 мянган, урсгал шилжүүлэгт 5,222,332.2 мянган төгрөг зарцуулахаар төлөвлөж дээд шатны төсөв захирагчид саналаа хүргүүлжээ.

Эрүүл мэндийн салбарын шинэчлэлээр төрийн өмчит эмнэлгүүд гүйцэтгэлд суурилсан санхүүжилтэд шилжиж байгаатай холбоотойгоор төрийн өмчит байгууллагад олгох татаасыг хасаж, 64,544,525.1 мянган төгрөгөөр зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг баталсан байна.

Тайлант онд Монгол Улсын 2021 оны Төсвийн тухай хуулийн өөрчлөлтөөр бараа, үйлчилгээний урсгал зардлыг 119,012,882.3 мянган, урсгал шилжүүлгийг 160,160,671.2 мянган төгрөгөөр тодотгон баталжээ.

Хуулийн өөрчлөлтөөр Коронавируст халдварт /Ковид-19/-ын эсрэг дархлаажуулалтыг эрчимжүүлэх зорилгоор вакцины хоёрдугаар тунг хийлгэсэн иргэн бүрд олгох 50,000 төгрөгийн нэг удаагийн мөнгөн урамшууллын зардал 110,000,000.0 мянган, эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгслийн зардал 61,840,880.2 мянган, Ковид-19 цар тахлын эсрэг дайчилгаанд ажилласан

эрүүл мэндийн ажилтнуудад олгох урамшуулал 45,600,000.0 мянган төгрөгөөр тус тус нэмэгдсэн байна.

Эрүүл мэндийн сайдын 2021 оны 12 дугаар сарын 22-ны өдрийн төсвийн хуваарьт өөрчлөлт оруулах 1а/6836 дугаар албан бичгийн дагуу төсөвт зохицуулалт хийж ЭМЯ-ны төсвийг 4,090,442.4 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлжээ.

3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 3 хөтөлбөрийн 18 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 283,263,995.9 мянган төгрөгийг улсын төсвөөс санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 280,927,520.7 мянган төгрөг буюу 99.2 хувьтай байгаа нь нийгмийн эрүүл мэнд хөтөлбөрийн зардлыг 21,755.9 мянган, эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ хөтөлбөрийн зардлыг 2,184,986.9 мянган, эрүүл мэндийн бодлого удирдлага хөтөлбөрийн зардлыг 129,732.4 мянган төгрөгөөр дутуу зарцуулснаас шалтгаалсан байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл /мянган төгрөг/

Д/Д	Хөтөлбөр, арга хэмжээний		Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
	Код	Нэр				
1	71601	Нийгмийн эрүүл мэнд	1,013,013.0	991,257.1	21,755.9	97.8
1.1	80101	Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	351,081.0	329,325.1	21,755.9	93.8
1.2	80809	Эмчилгээний төлбөр	304,752.0	304,752.0	-	100.0
1.3	81609	Эрүүл мэндийн үндэсний бусад хөтөлбөрүүд	357,180.0	357,180.0	-	100.0
2	71602	Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ	277,004,934.9	274,819,948.0	2,184,986.9	99.2
2.1	80101	Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	11,200,473.9	11,185,681.6	14,792.3	99.9
2.2	80103	Гэрээгээр гүйцэтгүүлэх ажил үйлчилгээ	1,752,678.9	1,121,303.9	631,375.0	64.0
2.3	80307	Шүүхийн шийдвэрийн дагуу олгох нөхөн төлбөр	30,130.8	30,130.8	-	100.0
2.4	80802	Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж урамшуулал, дэмжлэг	49,840,194.8	49,832,339.8	7,855.0	99.9
2.5	81606	Халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, хяналт	85,576,028.4	84,292,126.2	1,283,902.2	98.5
2.6	81612	Вакцинжуулалт	16,605,428.1	16,596,765.7	8,662.4	99.9
2.7	81618	Вакцины урамшуулал	112,000,000.0	111,761,600.0	238,400.0	99.8
3	71603	Эрүүл мэндийн бодлого удирдлага	5,246,048.0	5,116,315.6	129,732.4	97.5
3.1	80101	Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	3,820,017.4	3,705,869.7	114,147.7	97.0
3.2	80219	Харуул, хамгаалалтын зардал	5,750.8	5,640.0	110.8	98.1
3.3	80221	Гэрээт ажиллагсдын зардал	64,192.6	60,663.4	3,529.2	94.5
3.4	80226	Байр ашиглалтын зардал	247,854.0	247,853.8	0.2	100.0
3.5	80509	Гадаадын болон улсын байгууллагын гишүүнчлэлийн хураамж	68,226.2	68,226.0	0.2	100.0
3.6	80704	Ахмад дайчин, алдар цолтой ахмад настанд үзүүлэх хөнгөлөлт тусламж	521,200.0	512,623.2	8,576.8	98.4
3.7	80802	Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж урамшуулал, дэмжлэг	397,843.0	395,439.5	2,403.5	99.4
3.8	81560	Монголын улаан загалмайн нийгэмлэгээр гэрээ гүйцэтгүүлэх	120,964.0	120,000.0	964.0	99.2

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг

Тайлант онд 3 хөтөлбөрийн 18 арга хэмжээний хүрээнд 164 ажлыг хэрэгжүүлэхээр гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд тусгаж, биелэлтийг Хяналт шинжилгээ-үнэлгээ, дотоод аудитын газар 80.1 хувийн биелэлттэй гэж дүгнэсэн байна. Тухайлбал:

- ЭМДҮЗ-ийн 2021 оны 03 дугаар тогтоолоор төр, хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагаас үзүүлэх эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний оношийн хамааралтай бүлгийн суурь тарифыг ижил болгож амбулатори, өдрийн эмчилгээ, оношилгоо, шинжилгээг төр, хувийн хэвшил ялгаагүй хэрэгжүүлэх боломжийг бүрдүүлсэн;
- ЭМДҮЗ-ийн 2021 оны 03 дугаар тогтоолын дагуу эрүүл мэндийн салбарт ашигладаг эмнэл зүйн 7 программ хангамжийн хөгжүүлэлтийг бүрэн хийлгэж, ЭМДЕГ-тай хамтран шалгаж, бодит цагийн горимд шилжүүлсэн;
- Дэлхийн банкны хөнгөлөлттэй зээлийн хөрөнгөөр санхүүжиж буй “Цахим эрүүл мэнд” төслийн хүрээнд нийлүүлэгдсэн дүрс архивлан хадгалах тоног төхөөрөмж EZO дэлгэцээр тоноглогдсон workstation, программ хангамжийн хуваарилалтыг Эрүүл мэндийн сайдын 2021 оны А/361 дүгээр тушаалаар УНТЭ, УГТЭ, ГССҮТ, Хөвсгөл, Увс аймгийн нэгдсэн эмнэлэг, Үндэсний дата төвд хуваарилан суурилуулж үйл ажиллагааг жигдрүүлсэн. Мөн E-health программ хангамжид тулгуурлан 48 эрүүл мэндийн байгууллага PACS системийг суурилуулан ашиглаж эхэлсэн;
- Засгийн газрын 2021 оны хуралдаанаар Коронавируст халдвар /Ковид-19/-ын оношилгоо, эмчилгээнд хэрэглэх гаалийн болон нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлөх эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, урвалж, оношлуур, тоног төхөөрөмж, ариутгал, халдваргүйжүүлэлтийн бодис, жагсаалтад Ремдесивир тарилгын уусмал, 4 нэрийн вирусийн эсрэг эм (Тоцилизумаб, Касиривимаб, Молнупиравир, Паксловид)-ийг оруулж батлуулсан;
- ДЭМБ-ын санхүүжилттэй КОВИД-19 халдварын эсрэг дархлаажуулалтын мэдээлэл, сурталчилгааг иргэдэд сурталчлах төслийн хүрээнд нийт хүн ам болон халдварт өндөр эрсдэлтэй зорилтот бүлгийн хүн амд чиглэсэн дархлаажуулалт, халдвар хамгаалал, халдварын дараах зөвлөмж зэрэг нийт 70 гаруй нотолгоонд суурилсан мэдээлэл, сурталчилгааны зурагт хуудас, инфографик, 10 гаруй видео анимешн бичлэгийг монгол, казак, дохионы хэл дээр боловсруулан олон нийтийн цахим сүлжээ, хэвлэмэл, электрон хэлбэрээр түгээсэн.
- Ковид-19 халдвар, бага насны хүүхдийн халдвар хамгаалал сэдвийн хүрээнд орон нутгийн нийт 600 гаруй эмч, сувилагч, нийгмийн эрүүл мэндийн ажилтан болон 119 төвийн операторуудад цахим сургалт зохион байгуулсан;
- Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 30 дугаар зүйлд заасны дагуу Олон улсын хөл хориотой халдварт өвчний голомтод болон гамшгийн үед дайчилгаагаар ажилласан эрүүл мэндийн ажилтанд олгох нэг удаагийн санхүүгийн дэмжлэгийг 92 байгууллагын 39072 эмч, эмнэлгийн ажилтанд олгосон зэрэг асуудлыг онцолж байна.

Засгийн газрын 2020 оны “Ой тэмдэглэх тухай” 250 дугаар тогтоолыг үндэслэн Монгол Улсад Эрүүл мэндийн алба, орчин цагийн анагаах ухаан үүсэж хөгжсөний 100 жилийн түүхэн ойг тэмдэглэн өнгөрүүлэх арга хэмжээнд зориулан төсвөөс 286,413.2 мянган төгрөгийг зарцуулсан байна.

3.8 Аудитын гол асуудал

Коронавируст халдвар /Ковид-19/-ын эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх эм бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл, урвалж оношлуур, нэг удаагийн хамгаалах хэрэгслийн худалдан авалтад 93,647,571.1 мянган, Коронавирусын эсрэг вакцин худалдан авахад НҮБХС болон АХБ-ны санхүүжилтээр 48,048,015.1 мянган төгрөг зарцуулсан;

Улсын хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж байгаа улсын эмнэлэг, үндэсний төвүүдэд ашиглагдаж байгаа өндөр өртөгт тоног төхөөрөмжийн урсгал засварын гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулах ажлыг яам дээр зохион байгуулж 1,121,303.9 мянган төгрөгийг гүйцэтгэгч байгууллагуудад олгосон;

Эрүүл мэндийн сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудаас өндөр насны тэтгэвэрт гарч байгаа 220 гаруй албан хаагчид тэтгэвэрт гарахад нэг удаа олгох мөнгөн тэтгэмжийн зардалд 4,581,932.4 мянган төгрөг зарцуулсан;

Засгийн газрын 2021 оны “Монгол Улсын 2022 оны төсвийн тухай хуулийг хэрэгжүүлэх талаар авах зарим арга хэмжээний тухай” 388 дугаар тогтоол, Сангийн сайдын 2021 оны “Тушаалын хавсралт шинэчлэн батлах тухай” 190 дүгээр тушаалаар батлагдсан зардлын эдийн засгийн ангиллын хүрээнд үйл ажиллагаа явуулах, байгууллагын хөрөнгийн ашиглалт, хадгалалт, хамгаалалт, бүртгэлээр тавих дотоод хяналт сул байгааг цаашид анхаарах шаардлагатай.

3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасан байна.

3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.1, 3.1.2-т хамаарах төсөвт байгууллага, төрийн болон орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газар нь 6 дугаар зүйлийн 6.1, 6.4-т тус тус тусгасан мэдээллийг хуульд заасан хугацаанд ил тод мэдээлэх зохицуулалттай.

Аудитаар тус хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан мэдээллийн давхардал, ач холбогдол, үр нөлөөг харгалзан дараах 10 төрлийн мэдээллийг Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст ил тод байршуулсан эсэхийг хамруулан шалгалаа.

Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст тайлант онд 173 мэдээллийг ил тод байршуулахаас 1 мэдээллийг байршуулаагүй, 547,443,799.5 мянган төгрөгийн 70 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн, өмнөх оны аудитаар өгсөн албан шаардлагыг хэрэгжүүлээгүй, алдаа зөрчлийг давтан гаргасан байна.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.1 “мэдээлэл үнэн зөв, бодитой, иж бүрэн байх”, 4.1.3 “тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх”, 6 дугаар зүйлийн 6.4.5 “цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын мөнгөн гүйлгээг гүйлгээ тус бүрээр, гүйлгээний агуулга, хүлээн авагчийн нэр”, Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.5.4 “төрөөс үзүүлж байгаа аливаа ажил, үйлчилгээ, хэрэгжүүлж байгаа арга хэмжээ, тэдгээрийн хүрээнд худалдан авч байгаа бараа, ажил, үйлчилгээнд олон нийт хяналт тавих боломжоор хангах” гэсэн заалтуудтай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Шилэн дансны тухай хуулийг хэрэгжүүлж ажиллаагүй холбогдох албан тушаалтанд сахилгын шийтгэл ногдуулах, албан шаардлага өгөх.

3.9.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

1. Ковид, Папиломо вирус, томуугийн нэвтрүүлэг, Ковид-19 цар тахлын 3 дугаар тунд хамруулах сурталчилгаанд зориулж 1,739,080.0 мянган төгрөгийг ТБОНӨХБАҮХАТ-ийн дагуу нээлттэй тендер зарлалгүй, шууд худалдан авалтын босго үнэд багтаан 191 хэвлэл, мэдээллийн байгууллагатай шууд гэрээ байгуулсан, Пролианс ХХК-аас 1,573,200.0 мянган, Шинэ Сэгэ Мед ХХК-аас 207,000.0 мянган төгрөгийн урвалж оношлуур худалдан авах гэрээ байгуулахаас өмнө барааг хүлээн авч данс бүртгэлд тусган, гэрээ дүгнэсэн акт үйлдсэн.

Энэ нь ТБОНӨХБАҮХАТХ-ийн 8 дугаар зүйлийн 8.5 “Энэ хуулийн 8.1 дэх хэсэгт заасан босго үнэд багтаах, эсхүл нээлттэй тендер шалгаруулалтын журмыг хэрэглэхээс зайлсхийх зорилгоор нийт төсөвт өртгийг хувааж хэд хэдэн тендер шалгаруулалт явуулахыг хориглоно”, мөн хуулийн 29 дүгээр зүйлийн 29.2 “Гэрээ байгуулах эрх олгох тухай мэдэгдсэнээс хойш ажлын 6-аас доошгүй хоногийн дараа, тендер хүчинтэй байх хугацаанд багтааж гэрээ байгуулна” гэсэн заалтуудтай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулах, гэрээ байгуулахдаа холбогдох хууль журмын заалтуудыг мөрдөж ажиллах, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, албан шаардлага өгөх.

2. Тайлант онд нийт 4,872,748,500.00 төгрөгийн эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, урвалж оношлуурыг байгууллагуудад тараах хуваарийг нийлүүлэгчдэд баталж өгөөгүй, гэрээ дүгнэсэн актыг тухай бүр үйлдээгүй, гэнэтийн болон давагдашгүй нөхцөл байдал үүссэн тухай албан бичгээр заавар өгөөгүй, гэрээг хэрэгжүүлэх боломжит арга замыг тодорхойлоогүй зэрэг захиалагчаас шалтгаалан гэрээнд заасан хугацаанаас 1-65 хоног хоцроосон байна.

Энэ нь Иргэний хуулийн 351 дүгээр зүйлийн 351.1 Захиалагч дараах үүрэг хүлээнэ, 351.1.2 “гүйцэтгэсэн ажлын үр дүнг хугацаанд нь хүлээн авах”, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 46 дугаар зүйлийн 46.1.4 “худалдан авах бараа, ажил, үйлчилгээг батлагдсан төсөвт багтаан үр ашигтай төлөвлөж, зохион байгуулах”, 46.4 “Захиалагч тухайн худалдан авах ажиллагаатай холбоотой асуудлаар зөвхөн албан бичгээр харилцана” гэсэн заалтыг хэрэгжүүлээгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Гэнэтийн болон давагдашгүй нөхцөл байдал үүссэн тохиолдолд нийлүүлэгчид бичгээр заавар өгөөгүй, хуваарийг баталж мөрдүүлээгүй, гэрээний ерөнхий болон тусгай нөхцөлийг тодорхой тусгаагүй, гэрээний хэрэгжилтэд тавих дотоод хяналтыг хэрэгжүүлээгүй холбогдох албан тушаалтнуудад сахилгын шийтгэл ногдуулах, албан шаардлага өгөх.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь Шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай, худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулах, гэрээ байгуулах, гэрээний хэрэгжилтэд хяналт тавих зэрэг нь ТБОНӨХБАҮХАТХ-ийн холбогдох заалтуудтай тус тус нийцээгүй байна гэж дүгнэлээ.

3.10 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар үндсэн хөрөнгийн ашиглалт, хадгалалт, хамгаалалтад анхаарах, үр ашгийг нэмэгдүүлэх, батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах, Шилэн дансны тухай хуульд заасан мэдээллийг хугацаанд нь бүрэн байршуулж, ил тод байдлыг хангаж ажиллах талаар өгсөн 5 албан шаардлагын биелэлт 60.0 хувь, 19,404,454.0 мянган төгрөгийн 5 зөвлөмжийн хэрэгжилт 78.6 хувьтай байна.

Хүснэгт 3. Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн зөвлөмж, албан шаардлагын хэрэгжилт /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Зөрүү		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Албан шаардлага	5	1,673,451.6	3	1,669,712.0	2	3,739.6	60.0
Зөвлөмж	5	19,404,454.0	3	4,147,732.8	2	15,256,721.2	78.6
Нийт дүн	10	21,077,905.6	6	5,817,444.8	4	15,260,460.8	69.3

3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Коронавирусын эсрэг вакцинжуулалтын хоёрдугаар тунг хийлгэсэн иргэдэд олгосон урамшууллын 112,578,975.2 мянган төгрөгийг иргэдийн И-баримтад бүртгэлтэй дансанд хуваарилах ажлыг Сангийн яам зохион байгуулсан тул гүйцэтгэлийг харьяалах Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн аудитаар, Монгол Улсад Эрүүл мэндийн алба, орчин цагийн анагаах ухаан үүсэж хөгжсөний 100 жилийн түүхэн ойг тэмдэглэн өнгөрүүлэх арга хэмжээнд зориулан иргэд, аж ахуйн нэгж байгууллагаас өгсөн мөнгөн болон мөнгөн бус хандив тусламж, түүний зарцуулалтыг дараагийн аудитаар анхаарч үзэх нь зүйтэй гэж үзлээ.

4. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 117,050,226.9 мянган төгрөгийн 14 алдаа, зөрчил илэрснээс, 30,555,118.4 мянган төгрөгийн 4 алдааг залруулж, 30,254.0 мянган төгрөгийн зөрчилд 1 төлбөрийн акт, 86,412,488.8 мянган төгрөгийн зөрчилд 7 албан шаардлага, 52,365.7 мянган төгрөгийн зөрчлийн давтан гаргахгүй байх 2 зөвлөмж өглөө.

Аудитаар илэрсэн залруулагдаагүй 87,148,560.6 мянган төгрөгийн зөрчлүүдийн санхүүгийн тайланд үзүүлэх үр нөлөө материаллаг бөгөөд түгээмэл тархсан тул Сөрөг санал дүгнэлт өглөө.

4.1 Залруулсан алдаа

Аудитаар нягтлан бодох бүртгэлийн бичилт, тооцоолол болон тайлагналын алдаатай дараах залруулгыг санхүүгийн тайланд тусгаж, баталгаажуулав. Үүнд:

- Мөнгөн гүйлгээний тайланд 15,403,066.2 мянган төгрөгийн орлогыг дутуу тусгасан;
- ЭМЯ-ны Хөрөнгө оруулалтын дансанд бүртгэсэн Унгар улсын Засгийн газрын хандиваар нийлүүлэгдсэн 5,588,081.5 мянган төгрөгийн үнэтэй 33 иж бүрдэл амьсгалын аппаратыг давхардуулан бүртгэсэн;
- Үнэ төлбөргүй шилжүүлсэн бараа материал данснаас 48,162.2 мянган төгрөгийн Ремдисивир эмийг тушаалын дүнгээс зөрүүтэй хуваарилсан;
- Эрүүл мэндийн сайдын 2021 оны 06 дугаар сарын 10-ны өдрийн А/361 дүгээр тушаалаар Дэлхийн банкны хөнгөлөлттэй зээлийн хөрөнгөөр санхүүжсэн Цахим эрүүл мэнд төслийн MN-МОН-120874-NC-RFB-PACS дугаар бүхий гэрээгээр нийлүүлэгдсэн 2,543,534.3 мянган төгрөгийг хөрөнгийг данс бүртгэлд тусгаагүй, Монгол Улсын Засгийн газар, БНСУ-ын Экспорт Импорт банк хооронд байгуулсан хөнгөлөлттэй зээлийн гэрээний дагуу нийлүүлсэн 6,972,274.2 мянган төгрөгийн тоног төхөөрөмжийг данс бүртгэлд тусган залруулав.

4.2 Төлбөрийн акт

1. Сүхбаатар дүүргийн иргэний хэргийн анхан шатны шүүхийн шүүгчийн 2021 оны 181/ШШ2021/00045, 181/ШШ2021/01699 дугаар захирамжаар ажлаас үндэслэлгүй халагдсан ажилтанд ажилгүй байсан хугацааны нөхөн олговорт нийт 30,254.0 мянган төгрөгийг байгууллагаас олгосон байна.

Энэ нь Төрийн албаны тухай хуулийн 50 дугаар зүйлийн 50.1 “Төрийн жинхэнэ албан хаагчийг хууль бусаар төрийн албанаас чөлөөлсөн, түр чөлөөлсөн, халсныг төрийн албаны төв байгууллага, эсхүл шүүх тогтоосон бол төрд учруулсан хохирлыг уг шийдвэрийг гаргасан буруутай албан тушаалтнаар нөхөн төлүүлнэ” гэсэн заалтыг хэрэгжүүлээгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Уг шийдвэрийг гаргасан буруутай албан тушаалтнаар нөхөн төлүүлэх, төлбөрийн акт тогтоох.

4.3 Албан шаардлага

1. Эрүүл мэндийн сайд, Сангийн сайдын 2021 оны “Коронавируст халдвар /Ковид-19/-ын эсрэг эрүүл мэндийн цогц тусламж, үйлчилгээг санхүүжүүлэх журам, тусламж үйлчилгээний багц, төлбөрийн хэмжээ батлах тухай” 67/А/268, А/387/99 дугаар хамтарсан тушаалаар ЭМДС-аас тайлант онд 368,618,174.7 мянган төгрөгийн Ковид-19-ын эмчилгээний төлбөрийг төр, хувийн хэвшлийн эмнэлэг, эрүүл мэндийн байгууллагуудад олгосон байхад Эрүүл мэндийн яам давхардуулан 93,647,571.1 мянган төгрөгийн эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, урвалж оношлуур, нэг удаагийн хамгаалах хэрэгслийн худалдан авалтыг ЭМЯ хийж, эрүүл мэндийн байгууллагуудад хуваарилсан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1 “төсвийг хэмнэлттэй, үр ашигтай байхаар төлөвлөж зарцуулах”, Эрүүл мэндийн сайд, Сангийн сайдын 2021 оны 67/А/268 дугаар тушаалын нэгдүгээр хавсралт “Коронавируст халдвар /Ковид-19/-ын эсрэг эрүүл мэндийн цогц тусламж, үйлчилгээг санхүүжүүлэх журам, тусламж үйлчилгээний багц, төлбөрийн хэмжээ батлах тухай” журмын 3.7 “энэхүү журмын 3.1-3.5-д заасан санхүүжилтэд эмч, эмнэлгийн ажилтны цалин хөлс, нэмэгдэл урамшуулал, эм, урвалж бодисын зэрэг шууд зардал болон

холбогдох бусад шууд бус зардал багтана” гэсэн заалтууд, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Яамны нийтлэг эрхлэх асуудал үндсэн чиг үүрэгт тусгагдаагүй ажлыг гүйцэтгэхгүй байх, эмчилгээний эм бэлдмэл, хэрэгслэлийг давхардуулан олгохгүй байх, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, албан шаардлага өгөх.

3. Коронавируст халдвар (Ковид-19) цар тахлын болон нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдлын үед ашиглахад зориулж 4 /Арбидол, Умифеновир, Тоцилизумаб, Ремдесивир/ төрлийн эм худалдаж авахад нийт 26,151,544.2 мянган төгрөг зарцуулсан. Тайлант онд 13,190,388.2 мянган төгрөгийн эмийг Эрүүл мэндийн сайдын тушаалаар төр, хувийн хэвшлийн эмнэлэг, эрүүл мэндийн газруудад хуваарилж 12,961,156.0 мянган төгрөгийн эмийн үлдэгдэлтэй байна. Эмийн үлдэгдлийн 55 хувийг 7,103,625.0 мянган төгрөгийн Тоцилизумаб /400мг/20мл/, 41 хувийг 5,263,932.7 мянган төгрөгийн Ремдесивир /100мг/ эм эзэлж байна.

Энэ нь Коронавируст халдвар /ковид-19/-ын цар тахлаас урьдчилан сэргийлэх, тэмцэх, нийгэм, эдийн засагт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.3 “Энэ хуулийн 7.1.15-д заасан нөөцөд байх эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, түүхий эд, тоног төхөөрөмж, ариутгал, халдваргүйтгэлийн бодисын жагсаалт, нөөц бүрдүүлэх, хадгалах, шинэчлэх, зарцуулах журмыг эрүүл мэндийн болон онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн хамтран батална” гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Коронавируст халдвар (Ковид-19) цар тахлын болон нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдлын үед ашиглах нөөцөд байх эмийн жагсаалтыг батлах, нөөц бүрдүүлэх, хадгалах, шинэчлэх, зарцуулах журмыг боловсруулж хэрэгжүүлж ажиллах, албан шаардлага өгөх.

4. Тайлант хугацаанд эрүүл мэндийн салбарын бусад байгууллагуудад хуваарилсан 62,888,763.8 мянган төгрөгийн эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, Коронавируст халдвар /Ковид-19/-ын цар тахлаас урьдчилан сэргийлэх, эрсдэлийг бууруулах зорилгоор иргэдийг дархлаажуулалтын 3 дугаар тунд хамрагдахыг уриалах, дархлаа сэргээх нэмэлт тунгийн ач холбогдол, түүнд хэрхэн хамрагдах талаар заавар, мэдээ, мэдээллийг бэлтгэн сурталчлах, олон нийтэд хүргэх арга хэмжээнд зориулан хэвлэл, мэдээллийн байгууллагуудад урьдчилж олгосон 1,553,080.0 мянган төгрөг, нийт 64,441,843.8 мянган төгрөгийн үнэ төлбөргүй шилжүүлсэн эм бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл, урьдчилж олгосон зардлыг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2 “Ерөнхий нягтлан бодогч дараах үүрэг хүлээнэ”, 20.2.6 “эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах” гэсэн заалт, үнэлгээ ба хуваарилалт, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Эрүүл мэндийн салбарын болон бусад байгууллага, аж ахуйн нэгжид үнэ төлбөргүй шилжүүлсэн хөрөнгө, бараа материал, урьдчилж гарсан зардал, авлага, өглөгийг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулж тооцоог бодож байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллах, албан шаардлага өгөх.

5. Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил, үйлчилгээний төлбөр хураамж зардлын данснаас Сүхбаатар дүүргийн иргэний хэргийн анхан шатны шүүхийн шүүгчийн 2020 оны 181/ШШ2020/01216 дугаартай захирамжаар нэхэмжлэгч Баярс Констракшн ХХК-ийн улсын тэмдэгтийн хураамжид төлсөн 23,208.0 мянган төгрөгийг хариуцагч Эрүүл мэндийн яам төлсөн байна.

Энэ нь Төсвийн тухай 6 дугаар зүйлийн 6.4.1 “төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж зарцуулах” гэсэн заалт, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Санхүү, төсвийг зохистой удирдаж, төсвийн төслийг үндэслэлтэй, бодитой төлөвлөж, төсвийг үр ашиггүй зарцуулахгүй байх, Албан шаардлага өгөх

6. Эрх бүхий байгууллагаас хийсэн хяналт, шалгалтаар өгсөн зөвлөмж, өмнөх оны аудитаар өгсөн “Хан-уул дүүргийн 300 ортой амаржих газрын барилгын ажлыг гүйцэтгэж

байсан аж ахуйн нэгжийн 4,141,626.4 мянган төгрөгийн нэхэмжлэлийн дагуу тус яамны эд хөрөнгийг Баянзүрх дүүргийн иргэний хэргийн анхан шатны шүүхийн шүүгчийн 2018 оны 181/ШЗ2018/04116 дугаартай захирамжаар битүүмжилснийг шийдвэрлүүлэх" талаарх зөвлөмжийг хэрэгжүүлээгүй, зөрчлийг арилгах арга хэмжээг зохион байгуулаагүй, хэрэгжилт хангалтгүй байна.

Энэ нь Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.3 "Шалгагдагч этгээд болон холбогдох бусад албан тушаалтан нь энэ хуулийн 20.2-т заасан зөвлөмжийн хүрээнд хэрэгжүүлсэн ажил, түүний үр дүнг төрийн аудитын байгууллагаас тогтоосон хугацаанд мэдэгдэнэ" гэсэн заалтыг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчил түүнийг арилгахаар өгсөн зөвлөмжийг хугацаанд нь бүрэн хэрэгжүүлж ажиллах, зөрчлийг арилгах, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллах, Албан шаардлага өгөх.

7. Мөнхийн тун ХХК-аас 2020 онд байгуулсан 416 дугаар "Нэг удаагийн амны хаалт", 412 дугаар "Үзлэгийн бээлий", 408 дугаар "Нэг удаагийн халад", 406 дугаар "Нэг удаагийн улавч" худалдан авах гэрээнүүдийн нийт үнийн дүнгийн 20 хувьд 2021 онд 89, 91, 92, 93 дугаар "Нэг удаагийн комбинзон" нийлүүлэх нэмэлт гэрээг шууд байгуулан 4,303,180.0 мянган төгрөгийн худалдан авалт хийсэн байна. Саммит медиал ХХК-тай "Өндөр өртөгтэй тоног төхөөрөмж Phillips: Соронзон резонанст томографын аппарат засвар"-ын 340,000.0 мянган төгрөгийн үнийн дүн бүхий 433 дугаартай гэрээ байгуулсан боловч 499,262.8 мянган төгрөгийн санхүүжилт олгосон.

Энэ нь ТБОНӨХБАҮХАТХ-ийн 34 дүгээр зүйлийн 34.1.3 "нэмэлт нийлүүлэлт нь анхны гэрээний үнийн 20 хувиас хэтрэхгүй нөхцөлд анхны гэрээний дагуу нийлүүлсэн бараа, тоног төхөөрөмжийн зарим хэсгийг солих, засварлах болон нэмж нийлүүлэх үед нийлүүлэгчийг өөрчлөх нь захиалагч өөр төрлийн техникийн үзүүлэлттэй материал авахад хүргэх, энэ нь ашиглалт болон засвар үйлчилгээнд техникийн хүндрэл учруулах, эсхүл үргүй зардал гаргахаар бол", 41 дүгээр зүйлийн 41.1 "худалдан авах гэрээнд дараах өөрчлөлт хийхийг хориглоно", 41.1.2 "энэ хуулийн 40.4-т зааснаас бусад тохиолдолд гэрээний үнийг нэмэгдүүлэн өөрчлөх" гэсэн заалтуудтай тус тус нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Худалдан авах ажиллагаа, засвар үйлчилгээний хэрэгцээ, шаардлагатай тоног төхөөрөмжийн судалгаа тооцоог хийсний үндсэн дээр худалдан авах ажиллагааг төлөвлөх, зохион байгуулах, албан шаардлага өгөх.

8. Тайлант онд нэмэлт төсвийн дансаар санхүүжүүлж байгаа Глобал сангийн ДОХ/Сүрьеэгийн төслийн хөрөнгөөр 77,200.0 мянган төгрөгийн үнэтэй эхоны аппарат, хүн амын дунд мэдээлэл сурталчилгаа хийх 45,760.0 мянган төгрөгийн шууд худалдан авалт, Глобал сангийн үндэсний зохицуулах зөвлөлийн санхүүжилтээр худалдан авсан 21,484.6 мянган төгрөгийн компьютер, тоног төхөөрөмж, оффисын тавилга, эм, эмнэлгийн хэрэгслийг данс бүртгэлд тусгаагүй, Орбис төслийн санхүүжилтээс Силвер дизконс ХХК-аар хэвлэлийн ажил гүйцэтгүүлэхээр байгуулсан гэрээний нэмэлтийг үндсэн гэрээний 20 хувиас хэтрүүлэн 8,535.0 мянган төгрөгөөр байгуулсан байна.

Энэ нь ТБОНӨХБАҮХАТХ-ийн 7 дугаар зүйлийн 7.3 "Захиалагч энэ хуулийн 8.1.2-т заасан босго үнээс бага төсөвт өртөгтэй бараа, ажил, үйлчилгээг энэ хуулийн 7.1 дэх хэсэгт заасан журмыг мөрдөхгүйгээр шууд худалдан авч болно", 34 дүгээр зүйлийн 34.1.3 "нэмэлт нийлүүлэлт нь анхны гэрээний үнийн 20 хувиас хэтрэхгүй нөхцөлд анхны гэрээний дагуу нийлүүлсэн бараа, тоног төхөөрөмжийн зарим хэсгийг солих, засварлах болон нэмж нийлүүлэх үед нийлүүлэгчийг өөрчлөх нь захиалагч өөр төрлийн техникийн үзүүлэлттэй материал авахад хүргэх, энэ нь ашиглалт болон засвар үйлчилгээнд техникийн хүндрэл учруулах, эсхүл үргүй зардал гаргахаар бол", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.4 "нягтлан бодох бүртгэлд дараах зүйлсийг заавал бүртгэнэ", 14.4.2 "бүх хөрөнгө, хөрөнгө оруулалт, авлага" гэсэн заалтуудыг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Нэмэлт санхүүжилтийн дансаар хэрэгжиж байгаа төсөл хөтөлбөрүүдийн хөрөнгийг данс бүртгэлд тусгах, бүртгэлээр тавих хяналтыг сайжруулах, холбогдох хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллах, албан шаардлага өгөх.

4.4 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав.
Үүнд:

1. Зардлын данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

ТӨБЗГ-ын 2021 оны 361 дүгээр тогтоолоор Иргэний нисэхийн ерөнхий газрын үндсэн хөрөнгөд бүртгэлтэй байсан 31,960.0 мянган төгрөгийн үлдэх өртөгтэй Тоёота Ландкрузер-200 маркийн автомашиныг балансаас балансад шилжүүлэн авсан. Тайлант онд уг автомашины урсгал засварт 28,195.6 мянган төгрөгийг зарцуулсан.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д “төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах” гэсэн заалт, Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Байгууллагын өмчид байгаа данс бүртгэлтэй автомашиныг ашиглаж, нэмэлт засвар үйлчилгээний зардал шаардагдах хэрэгцээ шаардлага хангахгүй автомашиныг балансаас балансад шилжүүлэн авахгүй байх, төсвийг үр ашиггүй зарцуулахгүй байх.

2. Зардлын данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Тайлант онд бичиг хэргийн материалын 23,101.2 мянган төгрөгийн худалдан авалт, шуудан холбоо интернэтийн төлбөрт төлсөн 1,068.9 мянган төгрөгийн гүйлгээг тооцооны дансаар дамжуулалгүй шууд зардлаар бүртгэж тайлагнасан байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1 “Аж ахуйн нэгж, байгууллага нягтлан бодох бүртгэлээ аккруэл сууриар хөтөлнө”, 20 дугаар зүйлийн 20.2.3 “холбогдох олон улсын стандарт, эрх бүхий төрийн байгууллагаас баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, журам, заавар, энэ хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан зарчмыг баримтлан нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлан гаргах” гэсэн заалтууд, Үнэлгээ ба хуваарилалт, Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Нягтлан бодох бүртгэлийг аккруэл сууриар хөтөлж, шууд зардлаар бүртгэхгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2022 оны 9 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

Эрүүл мэндийн яамны 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд
хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

д/д	Байгуул-лагын нэр	Ауди-тын код	Алдаа зөрчлийн утга	Тогтоосон акт, албан шаарлага өгсөн зөвлөмжийн утга	Нийт алдаа, зөрчлийн дүн		Үүнээс							
					Залруулга		Акт		Албан шаардлага		Хариуц лага тооцох		Зөвлөмж	
					Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Санхүүгийн тайлангийн аудитын асуудлаар														
1	ЭМЯ	АХГ-2022/381/НА-СТА-ТШЗ	Мөнгөн гүйлгээний тайланд орлогыг дутуу тусгасан	Аудитын явцад залруулсан.	1	15,403,066.2	1	15,403,066.2						
2	ЭМЯ	АХГ-2022/381/НА-СТА-ТШЗ	Унгар улсын Засгийн газрын хандиваар нийлүүлэгдсэн 33 иж бүрдэл амьсгалын аппаратыг давхардуулан бүртгэсэн	Аудитын явцад залруулсан.	1	5,588,081.5	1	5,588,081.5						
3	ЭМЯ	АХГ-2022/381/НА-СТА-ТШЗ	Үнэ төлбөргүй шилжүүлсэн бараа материал данснаас Ремдисивир эмийг тушаалын дүнгээс зөрүүтэй хуваарилсан	Аудитын явцад залруулсан.	1	48,162.2	1	48,162.2						
4	ЭМЯ	АХГ-2022/381/НА-СТА-ТШЗ	Хөрөнгийг данс бүртгэлд тусгаагүй.	Аудитын явцад залруулсан.	1	9,515,808.5	1	9,515,808.5						
5	ЭМЯ	АХГ-2022/381/НА-СТА-ТШЗ	Ажлаас үндэслэлгүй халагдсан ажилтанд ажилгүй байсан хугацааны нөхөн олговрыг байгууллагаас олгосон байна.	Уг шийдвэрийг гаргасан буруутай албан тушаалтнаар нөхөн төлүүлэх.	1	30,254.0			1	30,254.0				
6	ЭМЯ	АХГ-2022/381/НА-СТА-ТШЗ	ЭМДС-аас тайлант онд 368,618,174.7 мянган төгрөгийн Ковид-19-ын эмчилгээний төлбөрийг төр, хувийн хэвшлийн эмнэлэг, эрүүл мэндийн байгууллагуудад олгосон байхад 93,647,571.1	Эмчилгээний эм бэлдмэл, хэрэгслэлийг давхардуулан олгохгүй байх	1	-					1	-		

АХГ-2022/381/НА-СТА-ТШЗ

Эрүүл мэндийн яамны 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд
хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

			мянган төгрөгийн эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, урвалж оношлуур, нэг удаагийн хамгаалах хэрэгслийн худалдан авалтыг ЭМЯ хийж, эрүүл мэндийн байгууллагуудад давхардуулан хуваарилсан байна.												
7	ЭМЯ	АХГ-2022/381/НА-СТА-ТШЗ	Коронавируст халдвар (Ковид-19) цар тахлын болон нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдлын үед ашиглахад зориулж 4 төрлийн эм бэлдмэл худалдаж авахад нийт 26,151,544.2 мянган төгрөг зарцуулсан. Тайлант онд 13,190,388.2 мянган төгрөгийн эмийг Эрүүл мэндийн сайдын тушаалаар төр, хувийн хэвшлийн эмнэлэг, эрүүл мэндийн газруудад хуваарилж 12,961,156.0 мянган төгрөгийн эмийн үлдэгдэлтэй байна.	Коронавируст халдвар (Ковид-19) цар тахлын болон нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдлын үед ашиглах нөөцөд байх эмийн жагсаалтыг батлах, нөөц бүрдүүлэх, хадгалах, шинэчлэх, зарцуулах журмыг боловсруулж хэрэгжүүлж ажиллах	1	13,190,388.2					1	13,190,388.2			
8	ЭМЯ	АХГ-2022/381/НА-СТА-ТШЗ	Тайлант онд 64,441,843.8 мянган төгрөгийн үнэ төлбөргүй шилжүүлсэн эм бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл, урьдчилж олгосон зардлыг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй байна.	Эрүүл мэндийн салбарын болон бусад байгууллага, аж ахуйн нэгжид үнэ төлбөргүй шилжүүлсэн хөрөнгө, бараа материал, урьдчилж гарсан зардал, авлага, өглөгийг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулж тооцоог бодож байх	1	64,441,843.8					1	64,441,843.8			
9	ЭМЯ	АХГ-2022/381/НА-СТА-ТШЗ	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил, үйлчилгээний төлбөр хураамж зардлын данснаас Сүхбаатар дүүргийн иргэний хэргийн анхан шатны шүүхийн шүүгчийн 2020 оны 181/ШШ2020/01216 дугаартай захирамжаар	Санхүү, төсвийг зохистой удирдаж, төсвийн төслийг үндэслэлтэй, бодитой төлөвлөж, төсвийг үр ашиггүй зарцуулахгүй байх	1	23,208.0					1	23,208.0			

Эрүүл мэндийн яамны 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд
хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

			улсын тэмдэгтийн хураамж төлсөн байна.																
10	ЭМЯ	АХГ-2022/381/НА-СТА-ТШЗ	Эрх бүхий байгууллагаас хийсэн хяналт, шалгалтын зөвлөмж, өмнөх оны аудитаар өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлээгүй, зөрчлийг арилгах арга хэмжээг зохион байгуулаагүй.	Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчил түүнийг арилгахаар өгсөн зөвлөмжийг хугацаанд нь бүрэн хэрэгжүүлж ажиллах,	1	4,141,626.4						1	4,141,626.4						
11	ЭМЯ	АХГ-2022/381/НА-СТА-ТШЗ	Анх нийлүүлсэн барааг өөрчлөн нэмэлт гэрээгээр 4,303,180.0 мянган төгрөгийн шууд худалдан авалт хийсэн байна. Өндөр өртөгтэй тоног төхөөрмжийн засварын гэрээний дүнгээс 159,262.8 мянган төгрөгийн илүү санхүүжилт олгосон.	Худалдан авах ажиллагаа, засвар үйлчилгээний хэрэгцээ, шаардлагатай тоног төхөөрмжийн судалгаа тооцоог хийсний үндсэн дээр худалдан авах ажиллагааг төлөвлөх, зохион байгуулах	1	4,462,442.8						1	4,462,442.8						
12	ЭМЯ	АХГ-2022/381/НА-СТА-ТШЗ	Тайлант онд нэмэлт төсвийн дансаар санхүүжүүлж байгаа төслийн хөрөнгөөр худалдан авасан хөрөнгө, тоног төхөөрмжийг данс бүртгэлд тусгаагүй, шууд худалдан авалтыг хуулийн дагуу зохион байгуулаагүй.	Нэмэлт төсвийн дансаар санхүүжүүлж байгаа төсөл хөтөлбөрүүдийн хөрөнгийг данс бүртгэлд тусгах, бүртгэлээр тавих хяналтыг сайжруулах	1	152,979.6						1	152,979.6						
13	ЭМЯ	АХГ-2022/381/НА-СТА-ТШЗ	ТӨБЗГ-ын 2021 оны 361 дүгээр тогтоолоор Иргэний нисэхийн ерөнхий газрын үндсэн хөрөнгөд бүртгэлтэй байсан 31,960.0 мянган төгрөгийн үлдэх өртөгтэй Тоёота Ландкрузер-200 маркийн автомашиныг балансаас балансад шилжүүлэн авсан. Тайлант онд уг автомашины урсгал засварт 28,195.6 мянган төгрөгийг зарцуулсан.	Байгууллагын өмчид байгаа данс бүртгэлтэй автомашиныг ашиглаж, нэмэлт засвар үйлчилгээний зардал шаардагдах хэрэгцээ шаардлага хангахгүй автомашиныг балансаас балансад шилжүүлэн авахгүй байх, төсвийг үр ашиггүй зарцуулахгүй байх	1	28,195.6											1	28,195.6	
14	ЭМЯ	АХГ-2022/381/НА-СТА-ТШЗ	Тооцооны дансаар дамжуулалгүй шууд зардалд бүртгэж тайлагнасан.	Нягтлан бодох бүртгэлийг аккруэл сууриар хөтөлж, шууд зардлаар бүртгэхгүй байх, хууль	1	24,170.1											1	24,170.1	

Эрүүл мэндийн яамны 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд
хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

				тогтоомжийг хэрэгжүүлж, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх												
Дүн					14	117,050,226.9	4	30,555,118.4	1	30,254.0	7	86,412,488.8	0	-	2	52,365.7
Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал																
1	ЭМЯ	АХГ-2022/381/НА-СТА-ТШЗ	Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудсанд тайлант онд 173 мэдээллийг ил тод байршуулахаас 1 мэдээллийг байршуулаагүй, 70 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн, өмнөх оны аудитаар өгсөн албан шаардлагыг хэрэгжүүлээгүй, алдаа зөрчлийг давтан гаргасан байна.	Шилэн дансны тухай хуулийг хэрэгжүүлж ажиллаагүй холбогдох албан тушаалтанд сахилгын шийтгэл ногдуулах санал хүргүүлэв.	1	-							1	-		
2	ЭМЯ	АХГ-2022/381/НА-СТА-ТШЗ	Тайлант онд нийт 4,872,748,500.00 төгрөгийн эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, урвалж оношлуурыг захиалагчаас шалтгаалан гэрээнд заасан хугацаанаас 1-65 хоног хоцроосон байна	Гэнэтийн болон давагдашгүй нөхцөл байдал үүссэн тохиолдолд нийлүүлэгчид бичгээр заавар өгөх, гэрээний хэрэгжилтэд дотоод тавих хяналтыг сайжруулах	1	-							1			
3	ЭМЯ	АХГ-2022/381/НА-СТА-ТШЗ	ТБОНӨХБАҮХАТ-ийн дагуу нээлттэй тендер зарлалгүй, шууд худалдан авалтын босго үнэд багтаан 191 хэвлэл, мэдээллийн байгууллагатай шууд гэрээ байгуулсан, урвалж оношлуур худалдан авах гэрээ байгуулахаас өмнө барааг хүлээн авч данс бүртгэлд тусган, гэрээ дүгнэсэн акт үйлдсэн.	Худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулах, гэрээ байгуулахдаа холбогдох хууль журмын заалтуудыг мөрдөж ажиллах, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх	1	-				1						
Дүн					3	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-
Нийт дүн					17	117,050,226.9	4	30,555,118.4	1	30,254.0	8	86,412,488.8	2	-	2	52,365.7

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АКТ

᠒᠐᠒᠒ оны ᠐᠒ дугаар сарын ᠑᠖

№ 54/᠒᠐17᠐᠐᠙᠑

Улаанбаатар хот

АУТ-᠒᠐᠒᠒/351/1᠗ - СГА - 143

Төлбөр барагдуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1 заалтын дагуу Эрүүл мэндийн яамны 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Сүхбаатар дүүргийн Иргэний хэргийн анхан шатны шүүхийн шүүгчийн 2021 оны 181/ШШ2021/00045, 181/ШШ2021/01699 дугаар захирамжаар ажлаас үндэслэлгүй халагдсан ажилтанд ажилгүй байсан хугацааны нөхөн олговорт нийт 30,254,016.32 төгрөгийг байгууллагаас олгосон байна.

Энэ нь Төрийн албаны тухай хуулийн 50 дугаар зүйлийн 50.1 "Төрийн жинхэнэ албан хаагчийг хууль бусаар төрийн албанаас чөлөөлсөн, түр чөлөөлсөн, халсныг төрийн албаны төв байгууллага, эсхүл шүүх тогтоосон бол төрд учруулсан хохирлыг уг шийдвэрийг гаргасан буруутай албан тушаалтнаар нөхөн төлүүлнэ" гэж заасныг зөрчсөн байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2 "Шалгагдагч этгээд төсөө, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаа болон төсвийн орлого бүрдүүлэх, зарцуулах, нийтийн өмч, хөрөнгө олж бэлтгэх, ашиглах, зарцуулах, хадгалах, хамгаалахтай холбоотой хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн бол төлбөрийн акт тогтооно.", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.3-д заасныг үндэслэн **ТОГТООХ нь:**

1. Ажлаас үндэслэлгүй халагдсан албан тушаалтанд төсвөөс олгосон 30,254,016.32 /Гучин сая хоёр зуун тавин дөрвөн мянган арван зургаан төгрөг гучин хоёр мөнгө/ төгрөгийг буруутай албан тушаалтнаар нөхөн төлүүлж, Үндэсний аудитын газрын Төрийн сан банканд дахь Аудитын шалгалтын орлогын 100900000601 тоот дансанд төвлөрүүлэх;
2. Актын биелэлтийг 2022 оны 9 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэхийг Эрүүл мэндийн яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга Ц.Эрдэмбилэг, Санхүү, эдийн засгийн газрын дарга Б.Мөнхтуул, Ахлах нягтлан бодогч Г.Түвшинтөгс нарт хариуцуулав.

ТӨЛБӨРИЙН АКТЫГ ТОГТООСОН:

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ
Г.ГҮНЖИДМАА
Э.ЭНХБААТАР

Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, Бага тойруу-3, Засгийн газрын 4 дүгээр байр, Утас 51-26᠒230

\\10.10.10\Bichig_Khereg\Akt\2022\0225 Auditin 4 Gazar-58.Docx

001090187

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2022 оны 02 дугаар сарын 25

№ 202/40170089

Улаанбаатар хот

НУГ-2022/381/НМ-СГА-7043

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1 заалтын дагуу Эрүүл мэндийн яамны 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Тайлант онд эрүүл мэндийн салбарын бусад байгууллагуудад хуваарилсан 62,888,763,800.00 төгрөгийн эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, Коронавируст халдвар /Ковид-19/-ын цар тахлаас урьдчилан сэргийлэх, эрсдэлийг бууруулах зорилгоор иргэдийг дархлаажуулалтын 3 дугаар тунд хамрагдахыг уриалах, дархлаа сэргээх нэмэлт тунгийн ач холбогдол, түүнд хэрхэн хамрагдах талаар заавар, мэдээ, мэдээллийг бэлтгэн сурталчлах, олон нийтэд хүргэх арга хэмжээнд зориулан хэвлэл, мэдээллийн байгууллагуудад урьдчилж олгосон 1,553,080,000.00 төгрөг, нийт 64,441,843,800.00 төгрөгийн үнэ төлбөргүй шилжүүлсэн эм бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл, урьдчилж олгосон зардлыг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.1 "Нягтлан бодох бүртгэлийг удирдан зохион байгуулах үүргийг аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага хүлээнэ", 20 дугаар зүйлийн 20.2 "Ерөнхий нягтлан бодогч дараах үүрэг хүлээнэ", 20.2.6 "эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах" гэж заасныг тус тус зөрчсөн байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 "Шалгаагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө.", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.1-д заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Эрүүл мэндийн салбарын болон бусад байгууллага, аж ахуйн нэгжид үнэ төлбөргүй шилжүүлсэн хөрөнгө, бараа материал, урьдчилж гарсан зардал, авлага, өглөгийг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулж тооцоог бодож байх, албан шаардлагын биелэлтийг 2022 оны 9 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Эрүүл мэндийн яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга Ц.Эрдэмбилэг, Санхүү, эдийн засгийн газрын дарга Б.Мөнхтуул, Ахлах нягтлан бодогч Г.Түвшинтөгс нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ
Г.ГҮНЖИДМАА
Э.ЭНХБААТАР

Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, Бага тойруу-3, Засгийн газрын 4 дүгээр байр, Утас 51-204230

\\10.10.10.20\Bichig_Kherag\Alban Shaardlaga\2022\0225 Auditin 2 Gazar-305.Docx

0010800897

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2022 оны 02 дугаар сарын 25

№ 029/2022-0019

Улаанбаатар хот

001-2022/381/НА-СНА-ТЧБ

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1 заалтын дагуу Эрүүл мэндийн яамны 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Коронавируст халдвар (Ковид-19) цар тахлын болон нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдлын үед ашиглахад зориулж 4 /Арбидол, Умифеновир, Тоцилизумаб, Ремдесивир/ төрлийн эм худалдаж авахад нийт 26,151,544,200.00 төгрөг зарцуулсан байна. Мөн тайлант онд 13,190,388,200.00 төгрөгийн эмийг Эрүүл мэндийн сайдын тушаалаар төр, хувийн хэвшлийн эмнэлэг, эрүүл мэндийн газруудад хуваарилж 12,961,156,000.00 төгрөгийн эмийн үлдэгдэлтэй, эмийн үлдэгдлийн 55 хувийг 7,103,625,000.00 төгрөгийн Тоцилизумаб, 41 хувийг 5,263,932,700.00 төгрөгийн Ремдесивир эм эзэлж байна.

Энэ нь Коронавируст халдвар /ковид-19/-ын цар тахлаас урьдчилан сэргийлэх, тэмцэх, нийгэм, эдийн засагт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.3 “Энэ хуулийн 7.1.15-д заасан нөөцөд байх эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, түүхий эд, тоног төхөөрөмж, ариутгал, халдваргүйтгэлийн бодисын жагсаалт, нөөц бүрдүүлэх, хадгалах, шинэчлэх, зарцуулах журмыг эрүүл мэндийн болон онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн хамтран батална” гэж заасныг хэрэгжүүлээгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 “Шалгаагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө.”, Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам”-ын 4.2.1-д заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Коронавируст халдвар (Ковид-19) цар тахлын болон нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдлын үед ашиглах нөөцөд байх эмийн жагсаалтыг батлах, нөөц бүрдүүлэх, хадгалах, шинэчлэх, зарцуулах журмыг боловсруулан батлуулах, албан шаардлагын биелэлтийг 2022 оны 9 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Эрүүл мэндийн яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга Ц.Эрдэмбилэг, Санхүү, эдийн засгийн газрын дарга Б. Мөнхтуул, Ахлах нягтлан бодогч Г.Түвшинтөгс нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ
Г.ГҮНЖИДМАА
Э.ЭНХБААТАР

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2022 оны 02 дугаар сарын 25

№ 299/2022-02

Улаанбаатар хот

2022-02-25/299/14 -001-145

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1 заалтын дагуу Эрүүл мэндийн яамны 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Эрүүл мэндийн сайд, Сангийн сайдын 2021 оны "Коронавируст халдвар /Ковид-19-ын эсрэг эрүүл мэндийн цогц тусламж, үйлчилгээг санхүүжүүлэх журам, тусламж үйлчилгээний багц, төлбөрийн хэмжээ батлах тухай" 67/A/268, A/387/99 дугаар хамтарсан тушаалаар ЭМДС-аас тайлант хугацаанд 368,618,174,700.00 төгрөгийн Ковид-19-ын эмчилгээний төлбөрийг төр, хувийн хэвшлийн эмнэлэг, эрүүл мэндийн байгууллагуудад олгосон байхад Эрүүл мэндийн яам давхардуулан 93,647,571,100.00 төгрөгийн эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, урвалж оношлуур, нэг удаагийн хамгаалах хэрэгслийн худалдан авалтыг хийж, эрүүл мэндийн байгууллагуудад хуваарилсан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1 "төсвийг хэмнэлттэй, үр ашигтай байхаар төлөвлөж зарцуулах", Эрүүл мэндийн сайд, Сангийн сайдын 2021 оны 67/A/268 дугаар тушаалын нэгдүгээр хавсралт "Коронавируст халдвар /Ковид-19-ын эсрэг эрүүл мэндийн цогц тусламж, үйлчилгээг санхүүжүүлэх журам, тусламж үйлчилгээний багц, төлбөрийн хэмжээ батлах тухай" журмын 3.7 "энэхүү журмын 3.1-3.5-д заасан санхүүжилтэд эмч, эмнэлгийн ажилтны цалин хөлс, нэмэгдэл урамшуулал, эм, урвалж бодисын зэрэг шууд зардал болон холбогдох бусад шууд бус зардал багтана" гэж заасныг зөрчсөн байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 "Шалгаагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө.", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.1-д заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Эмчилгээний эм бэлдмэл, хэрэгслийг давхардуулан олгохгүй байх, албан шаардлагын биелэлтийг 2022 оны 9 дүгээр сарын 30-ны дотор өдрийн Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Эрүүл мэндийн яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга Ц.Эрдэмбилэг, Санхүү, эдийн засгийн газрын дарга Б. Мөнхтуул, Ахлах нягтлан бодогч Г.Түвшинтөгс нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:
АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ
Г.ГҮНЖИДМАА
Э.ЭНХБААТАР

Монгол Улс Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, Бага тойруу-3, Засгийн газрын 4 дүгээр байр, Утас 51-264230

\\10.10.10.20\Bichig_Khereg\Alban_Shaardlaga\2022\0225 Auditin 2 Gazar-303.Docx

0010800893

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2022 оны 02 дугаар сарын 05 № 200/40170079
415-2002/2021/НА ЦА-708

Улаанбаатар хот

Сахилгын хариуцлага тооцуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1 заалтын дагуу Эрүүл мэндийн яамны 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Тайлант онд нийт 4,872,748,500.00 төгрөгийн эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, урвалж оношлуурыг эрүүл мэндийн байгууллагуудад тараах хуваарийг нийлүүлэгчдэд баталж өгөөгүй, гэрээ дүгнэсэн актыг тухай бүр үйлдээгүй, гэнэтийн болон давагдашгүй нөхцөл байдал үүссэн тухай албан бичгээр заавар өгөөгүй, гэрээг хэрэгжүүлэх боломжит арга замыг тодорхойлоогүй зэрэг захиалагчаас шалтгаалан гэрээнд заасан хугацаанаас 1-65 хоног хоцроосон байна

Энэ нь Иргэний хуулийн 351 дүгээр зүйлийн 351.1 Захиалагч дараах үүрэг хүлээнэ, 351.1.2 "гүйцэтгэсэн ажлын үр дүнг хугацаанд нь хүлээн авах", Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 46 дугаар зүйлийн 46.1.4 "худалдан авах бараа, ажил, үйлчилгээг батлагдсан төсөвт багтаан үр ашигтай төлөвлөж, зохион байгуулах", 46.4 "Захиалагч тухайн худалдан авах ажиллагаатай холбоотой асуудлаар зөвхөн албан бичгээр харилцана" гэсэн заалтуудыг хэрэгжүүлээгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө.", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.1-д заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Гэнэтийн болон давагдашгүй нөхцөл байдал үүссэн тохиолдолд нийлүүлэгчид бичгээр заавар өгөөгүй, хуваарийг баталж мөрдүүлээгүй, гэрээний ерөнхий болон тусгай нөхцөлийг тодорхой тусгаагүй, гэрээний хэрэгжилтэд тавих дотоод хяналтыг хэрэгжүүлээгүй холбогдох албан тушаалтнуудад сахилгын шийтгэл ногдуулж, биелэлтийг 2022 оны 9 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Эрүүл мэндийн яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга Ц.Эрдэмбилэг, Санхүү, даатгалын газрын дарга Б. Мөнхтуул, Хөрөнгө оруулалтын хэлтсийн дарга Т.Хонгорзул нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

АУДИТЫН ХОЕРДУГААР ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ
Г.ГҮНЖИДМАА
Э.ЭНХБААТАР

Монгол Улс Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, Бага тойруу-3, Засгийн газрын 4 дүгээр байр,
Утас 51-264230

\\10.10.10.20\Bichig_Khereg\Alban_Shaardlaga\2022\0225_Auditin_2_Gazar-312.Docx

00108C0911

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2022 оны 02 дугаар сарын 25

№ 301/Н0150079

Улаанбаатар хот

Н01 - 2022/381/НН - СТА - 7415

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1 заалтын дагуу Эрүүл мэндийн яамны 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил, үйлчилгээний төлбөр хураамж зардлын данснаас Сүхбаатар дүүргийн Иргэний хэргийн анхан шатны шүүхийн шүүгчийн 2020 оны 181/ШШ2020/01216 дугаартай захирамжаар нэхэмжлэгч Баярс Констракшн ХХК-ийн улсын тэмдэгтийн хураамжид төлсөн 23,207,950.00 төгрөгийг байгууллагаас төлсөн байна.

Энэ нь Төсвийн тухай 6 дугаар зүйлийн 6.4.1 "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж зарцуулах", 16 дугаар зүйлийн 16.5.5 "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах" гэж заасныг хэрэгжүүлээгүй байна.

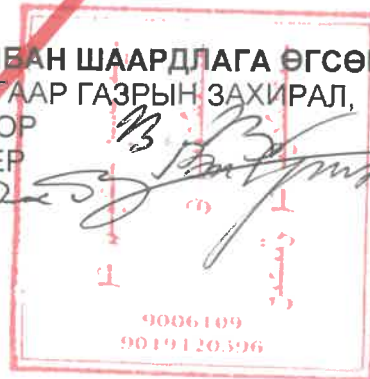
Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө.", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.1-д заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Санхүү, төсвийг зохистой удирдаж, төсвийн төслийг үндэслэлтэй, бодитой төлөвлөж, төсвийг үр ашигтай зарцуулах, албан шаардлагын биелэлтийг 2022 оны 9 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Эрүүл мэндийн яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга Ц.Эрдэмбилэг, Санхүү, эдийн засгийн газрын дарга Б. Мөнхтуул, Ахлах нягтлан бодогч Г.Түвшинтөгс нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ
Г.ГҮНЖИДМАА
Э.ЭНХБААТАР

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2022 оны 08 дугаар сарын 25

№ 302/40170079

Улаанбаатар хот

АТ - 2022/301/НА - СТН - 743

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1 заалтын дагуу Эрүүл мэндийн яамны 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Эрх бүхий байгууллагаас хийсэн хяналт, шалгалтын зөвлөмж, өмнөх оны аудитаар өгсөн "Хан-Уул дүүргийн 300 ортой амаржих газрын барилгын ажлыг гүйцэтгэж байсан аж ахуйн нэгжийн 4,141,626.4 мянган төгрөгийн нэхэмжлэлийн дагуу тус яамны эд хөрөнгийг Баянзүрх дүүргийн Иргэний хэргийн анхан шатны шүүхийн шүүгчийн 2018 оны 181/Ш32018/04116 дугаартай захирамжаар битүүмжилснийг шийдвэрлүүлэх" талаарх зөвлөмжийг хэрэгжүүлээгүй, зөрчлийг арилгах арга хэмжээг зохион байгуулаагүй, хэрэгжилт хангалтгүй байна.

Энэ нь Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.3 "Шалгагдагч этгээд болон холбогдох бусад албан тушаалтан нь энэ хуулийн 20.2-т заасан зөвлөмжийн хүрээнд хэрэгжүүлсэн ажил, түүний үр дүнг төрийн аудитын байгууллагаас тогтоосон хугацаанд мэдэгдэнэ" гэж заасны хэрэгжүүлээгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө.", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.1-д заасныг үндэслэн

ШААРДАХ нь:

1. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчил түүнийг арилгахаар өгсөн зөвлөмжийг хугацаанд нь бүрэн хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулж, албан шаардлагын биелэлтийг 2022 оны 9 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Эрүүл мэндийн яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга Ц.Эрдэмбилэг, Санхүү, даатгалын газрын дарга Б. Мөнхтуул, Ахлах нягтлан бодогч Г.Түвшинтөгс нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:
АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ
Г.ГҮНЖИДМАА
Э.ЭНХБААТАР

Монгол Улс Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, Бага тойруу-3, Засгийн газрын 4 дүгээр байр,
Утас 51-264230 9019120396

\\0.10.10.20\Bishig\Khereg\Alban Shaardlaga\2022\0225 Auditin 2 Газар-307.Docx

0010800901

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2022 оны 08 дугаар сарын 25

№ 303/А01700 ТЭ

Улаанбаатар хот

АХГ - 2022/581/НА - СТА - ТУБ

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1 заалтын дагуу Эрүүл мэндийн яамны 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Мөнхийн тун ХХК-аас 2020 онд байгуулсан 416 дугаар "Нэг удаагийн амны хаалт", 412 дугаар "Үзлэгийн бээлий", 408 дугаар "Нэг удаагийн халад", 406 дугаар "Нэг удаагийн улавч" худалдан авах гэрээнүүдийн нийт үнийн дүнгийн 20 хувьд 2021 онд 89, 91, 92, 93 дугаар "Нэг удаагийн комбинзон" нийлүүлэх нэмэлт гэрээг шууд байгуулан, 4,303,180,000.00 төгрөгийн худалдан авалт хийсэн байна. Саммит медикал ХХК-тай "Өндөр өртөгтэй тоног төхөөрөмж Philips: Соронзон резонанст томографын аппарат засвар"-ын 340,000,000.00 төгрөгийн үнийн дүн бүхий 433 дугаартай гэрээ байгуулсан боловч 499,262,788.00 төгрөгийн санхүүжилт олгосон.

Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 34 дүгээр зүйлийн 34.1.3 "нэмэлт нийлүүлэлт нь анхны гэрээний үнийн 20 хувиас хэтрэхгүй нөхцөлд анхны гэрээний дагуу нийлүүлсэн бараа, тоног төхөөрөмжийн зарим хэсгийг солих, засварлах болон нэмж нийлүүлэх үед нийлүүлэгчийг өөрчлөх нь захиалагч өөр төрлийн техникийн үзүүлэлттэй материал авахад хүргэх, энэ нь ашиглалт болон засвар үйлчилгээнд техникийн хүндрэл учруулах, эсхүл үргүй зардал гаргахаар бол", 41 дүгээр зүйлийн 41.1 "худалдан авах гэрээнд дараах өөрчлөлт хийхийг хориглоно", 41.1.2 "энэ хуулийн 40.4-т зааснаас бусад тохиолдолд гэрээний үнийг нэмэгдүүлэн өөрчлөх" гэсэн заалтуудыг хэрэгжүүлээгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 "Шалгаагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө.", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.1-д заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Худалдан авах ажиллагаа, засвар үйлчилгээний хэрэгцээ, шаардлагатай тоног төхөөрөмжийн судалгаа тооцоог хийсний үндсэн дээр худалдан авах ажиллагааг төлөвлөх, зохион байгуулах, албан шаардлагын биелэлтийг 2022 оны 9 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Эрүүл мэндийн яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга Ц.Эрдэмбилэг, Санхүү, даатгалын газрын дарга Б. Мөнхтуул, Ахлах нягтлан бодогч Г.Түвшинтөгс нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ
Г.ГҮНЖИДМАА
Э.ЭНХБААТАР

Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, Бага тойруу-3, Засгийн газрын 4 дүгээр байр,
Утас 51-264230

9006109
9019120396

\\10.10.10.20\Bichig_Khereg\Alban_Shaardlaga\2022\0225_Auditin_2_Gazar-308.Docx

0010800903

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2022 оны 08 дугаар сарын 25 № 904/10170044
АТГ - 2022/381/НА - СТА - 7483

Улаанбаатар хот

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1 заалтын дагуу Эрүүл мэндийн яамны 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Тайлант онд нэмэлт төсвийн дансаар санхүүжүүлж байгаа Глобал сангийн ДОХ/Сүрьеэгийн төслийн хөрөнгөөр 77,200,000.00 төгрөгийн үнэтэй эхоны аппарат, хүн амын дунд мэдээлэл сурталчилгаа хийх 45,760,000.00 төгрөгийн шууд худалдан авалт, Глобал сангийн үндэсний зохицуулах зөвлөлийн санхүүжилтээр худалдан авсан 21,484,600.00 төгрөгийн компьютер, тоног төхөөрөмж, оффисын тавилга, эм, эмнэлгийн хэрэгслийг данс бүртгэлд тусгаагүй, Орбис төслийн санхүүжилтээс Силвер дизконс ХХК-аар хэвлэлийн ажил гүйцэтгүүлэхээр байгуулсан гэрээний нэмэлтийг үндсэн гэрээний 20 хувиас хэтрүүлэн 8,535,000.00 төгрөгөөр байгуулсан байна.

Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.3 "Захиалагч энэ хуулийн 8.1.2-т заасан босго үнээс бага төсөвт өртөгтэй бараа, ажил, үйлчилгээг энэ хуулийн 7.1 дэх хэсэгт заасан журмыг мөрдөхгүйгээр шууд худалдан авч болно", 34 дүгээр зүйлийн 34.1.3 "нэмэлт нийлүүлэлт нь анхны гэрээний үнийн 20 хувиас хэтрэхгүй нөхцөлд анхны гэрээний дагуу нийлүүлсэн бараа, тоног төхөөрөмжийн зарим хэсгийг солих, засварлах болон нэмж нийлүүлэх үед нийлүүлэгчийг өөрчлөх нь захиалагч өөр төрлийн техникийн үзүүлэлттэй материал авахад хүргэх, энэ нь ашиглалт болон засвар үйлчилгээнд техникийн хүндрэл учруулах, эсхүл үргүй зардал гаргахаар бол", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.4 "нягтлан бодох бүртгэлд дараах зүйлсийг заавал бүртгэнэ", 14.4.2 "бүх хөрөнгө, хөрөнгө оруулалт, авлага" гэсэн заалтуудыг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 "Шалгаагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө.", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.1-д заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Нэмэлт төсвийн дансаар санхүүжүүлж байгаа төсөл хөтөлбөрүүдийн хөрөнгийг данс бүртгэлд тусгах, бүртгэлээр тавих хяналтыг сайжруулах, албан шаардлагын биелэлтийг 2022 оны 9 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Эрүүл мэндийн яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга Ц.Эрдэмбилэг, Санхүү, даатгалын газрын дарга Б. Мөнхтуул, Ахлах нягтлан бодогч Г.Түвшинтөгс нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ
Г.ГҮНЖИДМАА
Э.ЭНХБААТАР

Монгол Улс Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, Бага тойруу-3, Засгийн газрын 4 дүгээр байр,
Утас 51-204230

9019120396

\\10.10.10.20\hkhig_Khereg\Alban_Shaardlaga\2022\0225_Auditin_2_Gazar-309.Docx

0010800905

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2022 оны 02 дугаар сарын 25

№ 105/401700/22

Улаанбаатар хот

НАГ-2022/381/НА-СГА-7445

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1 заалтын дагуу Эрүүл мэндийн яамны 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Ковид, Папиломо вирус, томуугийн нэвтрүүлэг, Ковид-19 цар тахлын 3 дугаар тунд хамруулах сурталчилгаанд зориулж 1,739,080,000.00 төгрөгийг Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн дагуу нээлттэй тендер зарлалгүй, шууд худалдан авалтын босго үнэд багтаан 191 хэвлэл, мэдээллийн байгууллагатай шууд гэрээ байгуулсан, Пролианс ХХК-аас 1,573,200,000.00 төгрөг, Шинэ Сэгэ Мед ХХК-аас 207,000,000.00 төгрөгийн урвалж, оношлуур худалдан авах гэрээ байгуулахаас өмнө барааг хүлээн авч данс бүртгэлд тусган, гэрээ дүгнэсэн акт үйлдсэн байна.

Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.5 "Энэ хуулийн 8.1 дэх хэсэгт заасан босго үнэд багтаах, эсхүл нээлттэй тендер шалгаруулалтын журмыг хэрэглэхээс зайлсхийх зорилгоор нийт төсөвт өртгийг хувааж хэд хэдэн тендер шалгаруулалт явуулахыг хориглоно", мөн хуулийн 29 дүгээр зүйлийн 29.2 "Гэрээ байгуулах эрх олгох тухай мэдэгдсэнээс хойш ажлын 6-аас доошгүй хоногийн дараа, тендер хүчинтэй байх хугацаанд багтааж гэрээ байгуулна" гэсэн заалтуудтай тус тус нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 Шалгаагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө.", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.1-д заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Бараа, ажил үйлчилгээний нийт төсөвт өртгийг үндэслэн худалдан авах ажиллагааны журмыг зөв сонгон тендер зохион байгуулах, гэрээ байгуулахдаа холбогдох хууль тогтоомжийг мөрдөж ажиллах, албан шаардлагын биелэлтийг 2022 оны 9 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, холбогдох хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Эрүүл мэндийн яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга Ц.Эрдэмбилэг, Санхүү, даатгалын газрын дарга Б.Мөнхтуул, Ахлах нягтлан бодогч Г.Түвшинтөгс нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

АУДИТЫН ХОЕРДУГААР ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ
Г.ГҮНЖИДМАА
Э.ЭНХБААТАР

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2022 оны 08 дугаар сарын 25 № 306/10170079
841-2022/1581/НБ-СТА-745

Улаанбаатар хот

Сахилгын хариуцлага тооцуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1 заалтын дагуу Эрүүл мэндийн яамны 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудсанд тайлант онд 173 мэдээллийг ил тод байршуулахаас 1 мэдээллийг байршуулаагүй, 547,443,799.5 мянган төгрөгийн ажил гүйлгээний 70 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн, өмнөх оны аудитаар өгсөн албан шаардлагыг хэрэгжүүлээгүй, зөрчлийн давтан гаргасан байна.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.1 “мэдээлэл үнэн зөв, бодитой, иж бүрэн байх”, 4.1.3 “тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх” 6 дугаар зүйлийн 6.4.5 “цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын мөнгөн гүйлгээг гүйлгээ тус бүрээр, гүйлгээний агуулга, хүлээн авагчийн нэр”, Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.5.4 “төрөөс үзүүлж байгаа аливаа ажил, үйлчилгээ, хэрэгжүүлж байгаа арга хэмжээ, тэдгээрийн хүрээнд худалдан авч байгаа бараа, ажил, үйлчилгээнд олон нийт хяналт тавих боломжоор хангах” гэсэн заалтуудтай тус тус нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 42 дугаар зүйлийн 42.3 “Энэ хуулийн 42.1, 42.2-т заасан үндэслэл бүрдсэн тохиолдолд төрийн аудитын байгууллага тухайн албан хаагчид холбогдох сахилгын шийтгэл ногдуулах талаар эрх бүхий албан тушаалтанд албан шаардлага өгөх ба эрх бүхий албан тушаалтан ямар шийдвэр гаргасан талаараа албан шаардлагад заасан хугацаанд төрийн аудитын байгууллагад хариу мэдэгдэнэ”, Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам”-ын 4.2.2-т заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Шилэн дансны тухай хуульд заасан мэдээллийг хугацаанд нь бүрэн байршуулж, ил тод байдлыг хангаж ажиллаагүй, өмнөх аудитаар өгсөн албан шаардлагыг биелүүлээгүй албан тушаалтанд сахилгын шийтгэл ногдуулж, биелэлтийг 2022 оны 9 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Эрүүл мэндийн яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга Ц.Эрдэмбилэг, Хяналт, шинжилгээ-үнэлгээ, дотоод аудитын газрын дарга С.Төгсдэлгэр нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:
АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ
Г.ГҮНЖИДМАА
Э.ЭНХБААТАР

ТЭМДЭГЛЭЛ

A series of horizontal dotted lines for writing, consisting of 20 evenly spaced rows.